

CIRCUSSTAD

WO 1 - ZO 5 MEI 2024
ROTTERDAM

Festival

Jaarverslag 2024
Stichting Rotterdam Circusstad



INHOUDSOPGAVE

H1. VOORWOORD	2
H2. DOELSTELLINGEN & RESULTATEN	3
2.1 Reflectie op centrale doelstelling	3
2.2 Reflectie op ambities 2024	4
2.3 Successen en leermomenten	6
H3. GEREALISEERD PROGRAMMA	7
3.1 State of the Art / Programma Beleven	7
3.2 Talentvolle makers / coproducties	14
3.3 Social circus	17
3.4 Circunstruction #13	20
3.5 Programma buiten het festival	21
H4. PUBLIEK	23
4.1 Beoogde publieksambities en het resultaat	23
4.2 Ingezette marketingstrategie en -middelen	24
4.3 Resultaten publieksonderzoek / impactmeting	27
H5. ORGANISATIE & FINANCIËN	28
5.1 Stichting Rotterdam Circusstad	28
5.2 Stakeholders en samenwerkingen	29
5.3 Duurzaamheid	30
5.4 SWOT / RISICO ANALYSE	31
H6. FINANCIËN	32
6.1 Toelichting op kosten en inkomsten	32
6.2 Financieel Resultaat	32
6.3 Accountant	33
7. ONDERTEKENING	34
BIJLAGEN	35
B1 FPK Model IIIF Prestaties	35
B2 FPK Model IV F Speellijst	36
B3 FPK Model Verantwoording Codes	37
B4 WNT-verantwoording 2022	38
B5 Overzicht persuitingen	40
Publieksonderzoek	Separaat

Stichting Rotterdam Circusstad

Eendrachtsweg 42
3012 LD Rotterdam
www.circusstad.nl

Dirk Evers, zakelijk leider
dirk@circusstad.nl
06 – 19 22 86 21

KvK: 24471378
BTW: NL8212.31.911.B.01
IBAN: NL45 INGB 0007 7523 23
ANBI status aanwezig



H1. VOORWOORD

Geachte lezer,

Met trots presenteren wij u hierbij het eindverslag van Circusstad Festival 2024. Memorabele voorstellingen in een uitstekende sfeer. Gemaakt en uitgevoerd door voornamelijk vrouwen uit de hele wereld. Dat kenmerkte het elfde Circusstad Festival van 1 tot en met 5 mei 2024 met als thema 'Krachtig vrouwencircus'.

Het festival bespeelde dit jaar een bijzonder groot aantal locaties verspreid door de stad. Het kloppende hart was wederom het hekloze Schouwburgplein. Met optredens ter plekke en er omheen in Theater Rotterdam, de Doelen, het oude Luxor, de Laurenskerk, het Maritiem Museum, het Centraal Station en bij Codarts op Katendrecht. Absoluut hoogtepunt was het tweede Circusstad Gala in een goed gevuld nieuwe Luxor Theater op vrijdag 3 mei, gepresenteerd en geregisseerd door artistiek directeur Menno van Dyke.

Een tegenvaller was het slechte weer dat het voorjaar van 2024 teisterde. Aanhoudende regen sloeg een deuk in het bereik van de stadsparade in de weken voorafgaand aan het festival. En ook tijdens het festival waren we genoodzaakt door de felle regen meermaals te improviseren. We zijn er dan ook trots op dat we desondanks ruim 30.000 mensen hebben bereikt. Met een rapportcijfer 8,9 scoorde het festival de hoogste waardering ooit.

Niet alleen het publiek was enthousiast. Professionals uit heel Europa en de wereld bezochten het festival om tijdens de Dutch Circus Showcase het nieuwste talent uit Nederland te ontdekken en ontmoeten. Ook de pers bezocht in groten getale het festival en deed ruim verslag in zowel voorbeschouwingen als recensies. Het festival wordt gekend en gewaardeerd, en de programmering en beleving geprezen.

Het succes van Circusstad Festival is grotendeels te danken aan de vijftienjarige samenwerking van vier partijen: Theater Rotterdam, Luxor Theater, Codarts Circus Arts en Circus Rotjeknor. Het is ook het vijftiende jaar dat Codarts alumni aflevert. Voor hen biedt Rotterdam met het meest spraakmakende circusfestival van het land en steeds betere voorzieningen voor afgestudeerde circusartiesten, een prettige thuishaven.

Graag bedanken wij alle fondsen en overheden, partners, artiesten en vrijwilligers die met hun steun en inzet Circusstad Festival 2024 tot een succes maakten. Hartelijk dank! We hopen dat u ook in 2025 weer van de partij bent om de magie van vernieuwend circus met het brede publiek te delen.

Dirk Evers & *Menno van Dyke*
Zakelijk leider *artistiek leider*

Kom voor het lezen weer terug in de festivalstemming met de [Aftermovies Circusstad Festival 2024](#)

H2. DOELSTELLINGEN & RESULTATEN

2.1 REFLECTIE OP CENTRALE DOELSTELLING

Centrale doelstelling (Missie)

Rotterdam Circusstad laat je de magie van het nieuwe circus ervaren. Als hét jaarlijkse festival voor innovatief circustheater in Nederland dragen we bij aan de ontwikkeling van een sterke sector voor de productie en presentatie van circustheater. Vanuit de overtuiging dat circustheater een kwalitatieve bijdrage kan leveren aan de diversiteit en het publieksbereik van de podiumkunsten, willen wij:

- Het genre circustheater als innovatieve exponent van de podiumkunsten tot bloei brengen;
- De diversiteit en omvang van het publiek voor de kunst vergroten;
- De maatschappelijke kracht van circus benutten voor participatie en empowerment;
- Jong talent en nieuwe makers helpen zich professioneel te ontwikkelen.

Reflectie:

Gerealiseerd

We mogen met tevredenheid terugkijken op een zeer sterke editie waarbij de verschillende aspecten van de missie goed invulling hebben gekregen. Het programma was van hoge kwaliteit en oogstte veel waardering. Er was zeer ruim aandacht voor talent dat zich goed manifesteerde op het podium en tijdens de Dutch Circus Showcase waardevolle contacten legde met het internationale veld. En ondanks dat het onbetaalde publieksbereik lager was dan in topjaar 2023, werden mooie stappen gezet met het bereik in de avonden, en specifieke projecten gericht op inclusie en diversiteit, in de zaal én op het podium. Met een rapportcijfer 8,9 scoorde het festival de hoogste waardering ooit.



Circusstad Festival @ Maritiem Museum: Panama Pictures – The Weight of Water

2.2 REFLECTIE OP AMBITIES 2024

BELEVEN: Circusstad Gala - als nationaal visitekaartje voor de kwaliteit en diversiteit van het circus

Met het Circusstad Gala voegen we een prestigieus element toe dat (inter-)nationaal de aandacht vestigt op het hedendaagse circus. Voor ingewijden is het een viering van de kwaliteit en diversiteit van het circus, voor vele nieuwe bezoekers een unieke kans om op één avond een staalkaart van het circus te beleven.

Reflectie: *Gerealiseerd*

De tweede editie van het Circusstad Gala was een hoogtepunt in het festival en de beleving voor het publiek. Met een bijzonder sterk podiumprogramma, aantrekkelijke foyerprogrammering en voor het eerst een dinerarrangement vooraf, bood het Gala van entree tot uitgang een unieke beleving aan het publiek. Het bereik was met 1091 zo'n 10% hoger dan de eerste editie, met dit jaar een groot aandeel buitenlandse gasten die voor het festival naar Rotterdam waren afgereisd. Daarmee heeft Circusstad Gala een belangrijke bijdrage geleverd aan de ambitie om het imago van het circus te actualiseren en de kunstvorm onder de aandacht te brengen bij een breder publiek van -naast gezinnen- juist ook volwassen theater en festival liefhebbers.

BELEVEN: Sprong in betalende bezoekers en de eigen inkomsten

Afgelopen editie groeide het festival al met 20% naar 9.000 betalende bezoekers en 37.500 toeschouwers in totaal. Ambitie voor 2024 is om te groeien naar 10.000 verkochte tickets. Het Circusstad Gala speelt daarin met een grote capaciteit een belangrijke rol.

Reflectie: *Deels gerealiseerd*

Onder invloed van het grote succes van jubileumeditie 2023, waren de verwachtingen voor dit jaar iets te hoog gespannen. Na een goede voorverkoop, stokte tijdens het festival zelf de groei in kaartverkoop, waardoor we net iets minder kaarten verkochten dan in 2023. Door een bescheiden verhoging van de ticketprijzen en Circusstad Gala in het hogere segment, stegen wel de eigen inkomsten van € 113.215,- in 2023 naar € 137.739,- in 2024.

Door zeer slecht weer gedurende de gehele stadsparade en 1,5 regendag tijdens het festival was het onbetaalde bereik fors lager dan beoogd. Het totale publieksbereik bleef steken op 30.500. Dat is weliswaar binnen het beoogde doel van 30.000 tot 35.000 bezoekers, toch hadden we op meer gehoopt.

MAKEN: Versterken functie als makershuis - groei naar 12 (co)producties

Meer dan ooit investeert Circusstad in jonge makers en coproducties. Aanvullend op vaste formats als de Stadsparade en Circunstruction, creëert het festival ruimte voor ambities uit het Nederlandse makersveld.



Daniel Simu - Acrobot

Reflectie: *Gerealiseerd*

Vol trots presenteerden we dit jaar liefst 13 projecten waarbij het festival als coproducent, talentbegeleider of initiatiefnemer aan de wieg had gestaan, waaronder één reprise van het succesvolle Pierre Roman and the Whale on the Beach, van Ralph Öllinger. Naast vlaggenschip Circusstad Gala als eigen creatie, werd bewust vaker mede geïnvesteerd in de projecten van het groeiende aantal interessante makers in Nederland. Eén ervan mochten we zelfs presenteren op nationale TV, waar Daniel Simu straalde met zijn Acrobot in de uitzending Tijd voor Max op de openingsdag van het festival.

SOCIAAL: Sociale gezicht van circus

Circusstad Festival blijft bouwen aan inclusie en toegankelijkheid. In 2023 zijn verschillende nieuwe projecten gelanceerd die in 2024 een vervolg kregen, zoals de Stadsparade Senior bij zorginstellingen en samenwerking met Stichting Komt het Zien. Geheel nieuw is de creatie van een kort circusoptreden door en met mensen met een verstandelijke beperking.

Reflectie: **Gerealiseerd**

Al met al werpt de aanpak haar vruchten af en wordt ze zeer goed gewaardeerd door de verschillende doelgroepen. Zeer bijzonder was de aftrap van het meerjarige project Buitengewoon, waarin mensen met een verstandelijke beperking en circusartiesten een gelijkwaardige samenwerking aan gaan. Na een intensieve repetitieperiode wist het trio het publiek recht in het hart te raken met hun korte voorstelling. Een andere voorstelling waarbij representatie belangrijk was, was *Delusional I killed a man* van Diana Salles, over haar transitie tot vrouw. Beide projecten gingen gepaard met een nagesprek.

Daarnaast is outreach een belangrijk aandachtspunt geweest: met succes werden overal in de stad voorstellingen gespeeld voor kinderen of juist ouderen die niet naar het festival kunnen komen. Samen met Stichting Komt het Zien organiseerden we een voorstelling met audiodescriptie. En vanuit de donatiepot 'geef een toegift' die jaarlijks door onze bezoekers wordt gevuld, konden we via vluchtelingenwerk statushouders en hun buddy's uitnodigen een voorstelling te bezoeken.

SOCIAAL & BELEVEN: Maatschappelijke focus – krachtig vrouwencircus

Circus heeft altijd bekend gestaan als een plek waar mensen die uniek en bijzonder zijn kunnen floreren. Circus is in essentie queer. Toch herkent ook het circus de problemen die aanwezig zijn in de samenleving als geheel, zoals stigma's en discriminatie. Zo is het vandaag de dag, ondanks een rijke historie aan vrouwelijke circussterren, niet vanzelfsprekend dat vrouwen gelijkwaardig vertegenwoordigd zijn binnen circusvoorstellingen of als makers. Daarom geven we deze editie juist circusvrouwen een duidelijke focus. Dat krijgt zowel haar weerslag in de programmering als in het verdiepende randprogramma.

Reflectie **Gerealiseerd**

Circusstad Festival 2024 toonde een meerderheid aan vrouwelijke artiesten op het festival. Zeven voorstellingen hadden een geheel vrouwelijke cast en werden uitsluitend door vrouwen gemaakt. We noemen bijvoorbeeld het Amerikaanse Aloft die een week lang furore maakten met hun voorstelling *Brave Space* of het Duitse Still Hungry, met hun voorstelling *Raven* over het combineren van moederschap met een carrière. Ook in de overige voorstellingen zagen we veel vrouwen in dragende rollen. Enkele voorstellingen en gezelschappen profileren zich zelfs als feministisch circus en stellen maatschappelijke thema's en stigma's waar (trans)vrouwen mee te maken krijgen aan de kaak in hun werk.

In een kennisbijeenkomst Krachtig vrouwencircus ontstond een goed gesprek met verschillende generaties circusvrouwen over golfbewegingen in de geschiedenis, maatschappelijke ontwikkelingen en krachtig vrouwencircus. Met deze thematische lijn boden we een eerbetoon aan alle circusvrouwen en een aanzet tot een maatschappelijke dialoog.



2.3 SUCCESSEN EN LEERMOMENTEN

Wat ging er goed

- **Circusstad Gala:** beleefde een zeer sterke tweede editie en trok 10% meer publiek;
- **Persbereik:** er was meer pers aandacht dan ooit te voren, zowel in voorbeschouwingen als vele lovende recensies en wederom een uitgebreid item op nationale TV.
- **Diversiteit:** Publiek van allerlei pluimage werd bereikt en zag zich gerepresenteerd op het podium.
- **Duurzaamheid:** hier is een grote slag geslagen door de invoer van statiegeld, het afschaffen van wegwerpmaterialen en een geheel vegetarische catering. Het publiek omarmde dit alles probleemloos. Het resultaat was direct meetbaar, er was 2300 liter minder afval. Trots deelden we als 'best practice' de bevindingen tijdens de Meet Up van Rotterdam Festivals.
- **Inzet stagiaires** van de event opleiding Zadkine bij de Stadsparade, bood goede meerwaarde;
- **Nieuw techniekpartner,** een soepele en 'warme' overdracht van Peitsman naar Stagelight;
- **Publiekswaardering:** was met een rapportcijfer 8,9 en een NPS van 63 hoger dan ooit.

Voor de circusfan die op zijn portemonnee moet letten, heeft de organisatie van Circusstad Festival in Rotterdam een gevarieerd gratis buitenprogramma in de aanbieding met grote acts en showcases van diverse jeugdcircus-gezelschappen." Patrick van den Hanenberg – Theaterkrant

Wat kon er beter

- **Geluidsvoorziening Stadsparade voorstellingen.** Gezelschappen horen in principe self supporting te zijn in hun techniek, maar nemen soms onvoldoende krachtige geluidsinstallaties mee.
- **Matinee in Chapiteau op Schouwburgplein** was minder op familie publiek afgestemd dan in eerdere jaren. Publiek wist de weg naar de alternatieven elders nog niet altijd te vinden.
- **Social media,** de geplande uitingen via social media liepen goed, de meer spontane communicatie was te weinig aanwezig, waardoor de storytelling als geheel achter bleef bij de ambitie.

Wat ging er mis

- **Het Weer:** Door langdurig zeer slecht weer heeft de Stadsparade (te) veel moeten improviseren, waardoor de beoogde aantallen toeschouwers niet gehaald zijn. Ook tijdens het festival kampten we met 1,5 dag regen, en -andersom- twee dagen zeer zomers weer. Door snel aanpassen, konden de meeste programma's alsnog indoor worden uitgevoerd, onder andere dankzij een zeer flexibel optreden van de Doelen, waar diverse acts plaatsvonden. We zette dit het bereik onder druk en is de beoogde groei in verkochte tickets niet gehaald.
- **Open Call Buitengewoon:** de werving van deelnemers voor co-creatieproject Buitengewoon werd in eerste instantie via een open call uitgezet. Dit leverde geen reacties op. Na intensiever contact met nieuwe partners werd voor 2024 één (ipv de beoogde twee) deelnemer gevonden. Vanuit deze samenwerking is voor 2025 inmiddels een poule aan deelnemers gevonden.



Codarts C3 – Nomad



Circa – Humans 2.0

H3. GEREALISEERD PROGRAMMA

3.1 STATE OF THE ART / PROGRAMMA BELEVEN

De 11^e editie van Circusstad Festival gaat de boeken in als één van de meest spraakmakende tot nu toe. De combinatie van internationale voorstellingen die in Rotterdam hun Nederlandse première beleefden, de terugkeer van het veelgeprezen *Circusstad Gala*, een sterke line-up van lokaal talent en een uitgesproken inhoudelijk engagement in de vorm van een overkoepelend thema, wist zowel vakmensen als het grote publiek te inspireren en enthousiasmeren. Artiesten van onder meer Circus Rotjeknor zorgen voor extra levendigheid in de foyers. Het resulteerde onder meer in een recordaantal lovende recensies en achtergrondverhalen in de landelijke en internationale (vak)pers en een grote opkomst internationale professionals, die we in samenwerking met het Fonds Podiumkunsten een interessant programma konden aanbieden. Van het publiek kreeg de programmering wederom veel waardering.

"Circusstad maakt al bij het eerste bezoek een sterke indruk en wordt een belangrijke datum in de agenda voor de komende jaren" **Andreas Heidenreich – Circuszeitung (DE)**

Het thema **"Krachtig vrouwencircus"** uitte zich middels een ruime meerderheid aan vrouwelijke artiesten en regisseurs, all-female casts, een panel talk over de positie van de vrouw in het circus en enkele voorstellingen met (licht) feministische thematiek. De keuze voor het thema was een bewuste. Uit onderzoek was gebleken dat vrouwen nog vaak ondervertegenwoordigd zijn op hedendaagse circusfestivals en daarnaast signaleerden we internationaal een nieuwe stroming "feministisch circus". Als toonaangevend festival laten we deze ontwikkelingen zien en bieden we voorstellingen met maatschappelijk relevante thema's een podium.

"Met een sterke line-up van – en een themagesprek rond – vrouwelijke circusmakers, heeft het festival dit jaar een mooie inhoudelijke keuze gemaakt." **Wendy Lubberding - Theaterkrant**

Ook in de grote zalen van Theater Rotterdam en Oude Luxor was het thema terug te vinden. Twee totaal verschillende toproducties wisselden elkaar hier af. In ***Humans 2.0*** van het Australische Circa, dat met tien acrobaten in een uitmuntende choreografie hun wereldfaam helemaal waarmaakte, is het net zo goed een vrouw (Georgia Webb) die als "base" tot twee collega's op haar schouders draagt.

En bij de Zwitserse clowns **Compagnia Baccalá**, ziet de vrouwelijke helft van dit duo haar clownsrol als inherent feministisch. Hun prachtige voorstelling *Pss Pss* won al talloze prijzen en toert ruim tien jaar over de gehele wereld. Voor het eerst kon nu ook het Nederlandse publiek kennis maken met dit "perfect uitgebalanceerde circusmonument" (Patrick van den Hanenberg, Theaterkrant), waarmee Camilla en Simone grote emoties los weten te maken. Voor de aanwezigen in het theater was *Pss Pss* dan ook een onbetwist hoogtepunt. Zelden hebben we bij Circusstad een spontanere minutenlange staande ovatie meegemaakt. Anderen lieten zich wellicht nog van een bezoek aan *Pss Pss* weerhouden door het stigma dat in Nederland nog op de clown rust.

"De internationale hit [...] is een schoolvoorbeeld van hoe professioneel opgeleide clowns met verfijnd fysiek theater personages op kunnen bouwen; personages waar publiek - jong en oud - binnen een uur verliefd op wordt."
Annette Embrechts - De Volkskrant



Beide gezelschappen ontvingen vier- en vijfsterren recensies en waren met fragmenten uit hun werk ook te zien in de grootste productie van dit festival: het **Circusstad Gala** in het nieuwe Luxor Theater.

Deze tweede editie wist nog sterker dan twee jaar geleden haar unieke positie binnen het Nederlandse en internationale circuslandschap te claimen. Het vertrouwde formaat van een gevarieerd programma met korte optredens maakt het Gala voor nieuw publiek een laagdrempelige kennismaking met hedendaagse circusvormen en slaat hiermee de brug tussen traditie en vernieuwing.

“Ook zie ik hier, meer dan op andere circustheaterfestivals, hoe bruggen worden gebouwd tussen klassiek- en theatercircus.” Roland Vermeylen - De Piste

Kenners waren het erover eens dat een circusgala van deze grootte, samenstelling en kwaliteit enkel in Rotterdam te zien is. Artistiek leider Menno van Dyke had dan ook een bijzonder programma samengesteld, dat hij als gastheer van de avond persoonlijk presenteerde. Refererend aan de historie van het circus zagen we talloze variaties, interpretaties en innovaties van klassieke en nieuwe circusdisciplines. Naast enkele highlights uit het festivalprogramma waren dat onder meer de unieke klei jongleur Jimmy Gonzalez uit Montréal, het bijzondere haarhang duet van Laura Stokes en Tay Lane en de Japanse jojo-kunstenaar Shu Takada, prijswinnaars van belangrijke internationale festivals en voor het eerst in Nederland te zien. Transvrouw Diana Salles keerde voor de gelegenheid terug naar haar act *Genesis*, een creatie van vóór haar transitie, die daardoor een geheel andere lading kreeg.

Ook vierden we 15 jaar alumni van de Nederlandse circus academies in Rotterdam en Tilburg met optredens van gezelschap Knot on Hands, afgestudeerd aan Codarts en Lisa Rinne uit de allereerste lichting van Fontys. Lisa werd zelfs al uitgenodigd voor het circusfestival van Monaco en blies het gala publiek omver met salto's en pirouettes aan de zwaaiende trapeze. Bij het Australische Circa speelt sinds kort de jonge Codarts alumnus Malte Gerhardt, wat tijdens het Gala extra onder de aandacht werd gebracht. Bewijs dat Nederlandse alumni het in het nationale en internationale veld ontzettend goed doen.

Het *Circusstad Gala* vormde als geheel een onbetwist hoogtepunt van het festival, een circusfeest dat al voor aanvang in de foyers begon en tot laat in de avond met livemuziek, hapjes en drankjes tot één grote ontmoetingsplek voor oud- en nieuw publiek en vertegenwoordigers van het professionele circus- en theaterveld werd. Dankzij een zorgvuldige voorbereiding, een strakke regie, een uitgekiend lichtontwerp van Pepijn van der Sanden en een op elkaar ingespeeld team aan technici verliep deze eigen festivalproductie bovendien nagenoeg vlekkeloos.

*“Geen zwakke schakel tussen traditionele en hedendaagse circusrijkdom van Circusstad Gala” Frens te Kieft - ***** Circusweb*

“Een circusavontuur op topniveau, weergaloos Circusstad Gala” Alfred van Maasakkers - De Piste



Een bijzonder unieke circusbeleving van heel andere orde bood de grote familievoorstelling **Brave Space** (foto rechts) uit de Verenigde Staten. Niet in de grote blauwe Chapiteau op het Schouwburgplein, maar onder een, samen met het publiek gebouwde tent van witte lakens in de Krijn Boon Studio van TR kon men zich alle dagen van het festival laten betoveren door de all-female cast van Aloft uit Chicago. Neus aan neus met de artiesten, zittend, staand of zelfs liggend onder de trapeze beleefden jong en oud deze afwisselende circusvoorstelling vanuit geheel nieuwe perspectieven.



“De kracht en eigenheid van Brave Space zit in de originele vorm en in de nabijheid” - Theaterkrant



Een primeur had Circusstad met het gloednieuwe solowerk **Delusional, I killed a man** van de Braziliaanse Diana Salles. Een zeer persoonlijke voorstelling van een krachtige jonge transgender vrouw, waarin gevoelens van sterven en wedergeboorte middels indrukwekkend luchtwerk en fysiek theater op treffende wijze werden gesymboliseerd.

*“De Circussolo van Diana Salles is aangrijpend door de intensiteit waarmee de prachtige trans vrouw haar binnenste naar buiten keert” Annette Embrechts - **** De Volkskrant*

Een ander voorbeeld van krachtig vrouwencircus is het succesvolle **Raven** van het Berlijnse vrouwen collectief Still Hungry. De drie circusartiesten brengen vanuit hun eigen perspectief, de uitdagingen van werkende moeders op het toneel, waarmee meer dan een enkeling in het publiek zich kon identificeren.

Raven gaat ook over ouder worden binnen het circus en sloot daarmee mooi aan op de andere voorstelling in de Chapiteau: **Glorious Bodies** van Circumstances, door vier mannen en twee vrouwen met een gemiddelde leeftijd van 63 jaar. Choreograaf Piet van Dycke maakte een indrukwekkende en ontroerende voorstelling die afgelopen seizoen succesvol door ons land toerde. Voor enkele van de acrobaten was Rotterdam een thuiswedstrijd en het optreden op Circusstad een droom die in vervulling ging.

Enkel **Raven** stond met haar serieuzere thematiek uiteindelijk iets minder gunstig geprogrammeerd op het tijdstip van de zaterdag- en zondagmiddag op het Schouwburgplein. Maar voor families met kinderen viel er elders genoeg te zien en te beleven. Zo presenteerden we onder meer de vrolijke speelgoed show van jonge makers **Jam.Shenanigans** en de spectaculaire (perche) acrobatiek van het Senegalese gezelschap SenCirk in De Doelen. Hun voorstelling **Ancrage** (foto links) is enerzijds verankerd in de tradities van het Afrikaanse circus en anderzijds sterk beïnvloed door de ontwikkeling van het hedendaagse circus uit Frankrijk, wat een interessante mix opleverde.

“Zelden zo’n verpletterend mooi begin van een voorstelling gezien als dat van Ancrege.” Patrick van den Hanenberg - Theaterkrant



Uniek was dat met de komst van gezelschappen uit de V.S., Senegal en Australië en makers uit Brazilië en Japan, dit jaar circusontwikkelingen uit zes continenten getoond konden worden, wat voor interessante vergelijkingen en gespreksstof zorgde.

Veel succes bij jong en oud had ook de festivalvoorstelling **Circ'Olé** die de Opticum tent driemaal daags uit z'n voegen liet barsten van zuidelijk temperament en lachorkanen. De knotsgekke flamenco gitaristen Paul Morocco en Marcial Heredia waren voor de gelegenheid gekoppeld aan boleadora en trapeziste Diane Renée Rodriguez wiens serieuze werk een mooi contrast vormde met de georganiseerde chaos van de twee muzikale comedians. Met een slotscène waarin de sinaasappels, gitaren en zelfs eieren je om de oren vlogen wist deze zorgvuldig opgebouwde mix van livemuziek, circus en humor het publiek iedere keer weer in extase te brengen. Wederom een geslaagd project in het intieme sfeervolle Opticum.

"Het contrast tussen de virtuoos overdrijvende komieken en de serieus strenge Boleadora is geweldig."
Andreas Heidenreich over Circ'Olé - Circuszeitung

Nog kleiner en intiemer was de unieke voorstelling *Tout Rien* van objectmanipulator Alexis Rouvre. Een absolute parel van een voorstelling en voor velen één van de grote verrassingen van het festival.

"Een absoluut hoogtepunt was het kleinste, meest intieme stuk: wat Alexis Rouvre/Modo Grosso creëert met bewegende kettingen, vliegende stenen, licht en duisternis is absoluut fascinerend en betoverend." **Andreas Heidenreich over Tout Rien - Circuszeitung**

Naast theaterzalen en tenten streek het festival ook weer neer op enkele markante locaties in de stad. In de grote hal van het Centraal Station kon de aanwezigheid van het festival niemand ontgaan. Met de draaiende "bioscoop" **Panorama Kino Theater** uit Zwitserland hadden we daar een doorlopende voorstelling, waarbij zowel toevallige passanten als festivalbezoekers werden betrokken in live gespeelde filmscènes. Verbazing en vrolijkheid alom.



Na een annulering vanwege een blessure in 2023 konden we dit jaar eindelijk de Laurenskerk bespelen met **Méandres** van Les Colporteurs. De prachtige entourage en de livemuziek van het orgel tijdens de inloop maakten dat deze Franse koorddansvoorstelling hier extra mooi stond.

Maar het meeste opzien baarde de voorstelling op het water in de haven van het Maritiem Museum. In **The Weight of Water** van Panama Pictures bewegen zes dansers/acrobaten op een grote drijvende trap, die bij iedere beweging van de groep kan kantelen.

Een metafoor voor de wankelende wereldpolitiek tegen de achtergrond van de Rotterdamse skyline. Prachtig! De voorstelling trok dan ook veel publiek.

Van de drie recente Circunstruction projecten gingen er twee op het festival in première: **The Odd Ones** van Simon Granit Ossoinak en **Place/Make** van Melody Nolan en Omar van Soldt. Luise Hoffman hield het nog bij een work-in-progress van **What I think, they think**, maar wist desondanks te overtuigen met haar mix van spoken word en trapeze. Datzelfde goldt voor Daniel Simu met zijn zelfgebouwde **Acrobot** als acrobatiekpartner. Met **I was told** van jongleur Kathrin Wagner was voor het eerst een productie van onze Duitse evenknie Zirkus On te zien. Het surrealistische **Duif** van Hanna de Vletter en de nieuwe Stadsparade voorstelling **What Now?** van het Rotterdamse Eclectic Collective rondde het jonge makers programma af.

"Mooi onderzoek naar een dier en een mens" **Mina Etemad over Duij - Theaterkrant**

ZELF DOEN ALS ONDERDEEL BELEVING

Samen met partner Circus Rotjeknor werd een uitgebreid actief circusprogramma opgezet. Enerzijds was dit gericht op kennismaking en laagdrempeligheid, anderzijds willen we de jongeren uit heel Nederland die al circus beoefenen een extra impuls en inspiratie bieden. Een wervingsactie onder festivalbezoekers voor vier kennismakingslessen bij Circus Rotjeknor leverde direct een mooi aantal nieuwe leden op.

Circus Jungle

Onder begeleiding van Cjircus Rotjeknor kon in de Circus Jungle iedereen - jong en oud - verschillende disciplines uitproberen. Deelname is gratis en er zijn altijd professionele begeleiders aanwezig om uitleg te geven over o.a. jongleren, balanceren en éénwieleren. Traditiegetrouw trok de jungle zeer veel deelnemers. Daarbij is het een aantrekkelijke bron van sfeer en reuring op het terrein: er vliegt altijd wel iets of iemand door de lucht! Door de zeer zware regen op vrijdag was het geen doen om de Jungle op het plein open te doen. Gelukkig kon het openlucht programma grotendeels in de Willem Burger Hal van de doelen plaats vinden, waar we na elke voorstelling een half uur of uur circusjungle konden aanbieden.



Workshops

In meer dan 20 workshops kan het publiek zich bekwamen in tal van circus disciplines. Dit jaar boden we workshops ouder & kind circus, Trapeze, Jongleren, Chinese Mast, Klimdoek, Diabolo, Hoela Hoep, duo en groepsacrobatiek; een mooie variatie van vormen waarin je op beginnersniveau goed in een uur een leuke introductie les kunt beleven. Door de regen moest ook hier worden geïmproviseerd, maar is uiteindelijk slechts één workshop geannuleerd.

Jongste makers - mini-uitwisseling 12+

Dagelijks brengen we tieners van verschillende jeugdcircussen samen voor een uitwisseling rond een circusdiscipline. De topgroepen in bijvoorbeeld jongleren volgen een workshop, treden samen op, en bezoeken vervolgens samen het festival. We vragen de workshop docenten om de groep actief te mixen en zo het ijs te breken tijdens de workshop, zodat een goede dynamiek ontstaat. Om iedereen de kans te geven hebben we dit jaar ook een aantal circussen uitgenodigd die nog niet eerder op Circusstad speelden.

- Do 2 Circus Amersfoort & Circus Rotjeknor
Workshop partner acrobatiek van Glorious bodies
- Vrij 3 Circuswerkplaats Boost (Amsterdam) & Jeugdcircus Atleta (Warmond)
Workshop partner acrobatiek en jongleren van Duo No Nonsense
- Zat 4 Jeugdcircus Apeldoorn & Jeugdcircus Kennemerland (Haarlem)
Workshop Creatie en improvisatie van Magui Casares(Circus Rotjeknor)
- Zon 5 Circus Rotjeknor voorstellingsgroep: eigen show van de oudere groep (zonder workshop)

KABAAL - uitwisseling 14+

Na een jaar afwezigheid waren we er trots op dit jaar weer een uitwisseling voor jongeren te organiseren. Kabaal is hét project waarmee Circusstad Festival jongeren in de oudste groepen van het jeugdcircus bijeen brengt voor een uitwisseling op hoog niveau. Jaarlijks nodigen we leden van 3 tot 4 jeugdcircussen en de Codarts vooropleiding hiervoor uit. Zo bieden we nieuwe inspiratie, ontmoeting, en laten we zien en ervaren dat je er echt voor wilt gaan, je in het circus ook een professionele toekomst kunt opbouwen.

Dit jaar stelden we het project in het teken van het project Bouwen – Blauwdruk – Borging in het kader van de Regeling Pilots Nationaal Akkoord Amateurkunsten waarin we samenwerken met Kunstgebouw Zuidholland en verschillende jeugdcircussen aan de professionalisering van het jeugdcircus. Als extra stimulans voor die samenwerking nodigden we leden uit van alle belangrijke jeugdcircussen uit de provincie: Miloco, Circaso, Circus Kabel, Circus Rotjeknor en de Codarts vooropleiding.

Na een enthousiaste driedaagse samenwerking, waarin veel van elkaar werd geleerd, openden de meer dan 40 deelnemers gezamenlijk het festival. Voordeel van de regionale binding is dat veel deelnemers nieuwe vriendschappen hebben gesloten en regelmatig samen blijven trainen.



ONTMOETING EN VERDIEPING

Nagesprekken

Er hebben zes nagesprekken plaatsgevonden met de artiesten van Glorious Bodies (Circumstances), Diana Salles en regisseur Firenza Guidi (Delusional, I killed a man), Hanna de Vletter (Duif), Simon, Cri & Stasy (The Odd Ones), Luise Hoffmann (What I think they think) en Daniel Simu (Acrobot). Gespreksleiders Sequoia van Ekeren, Quirine Landwehr en Soesja Pijlman faciliteerden de gesprekken tussen de artiesten/makers en het publiek. De onderwerpen van de gesprekken liepen uiteen: van de praktische kanten van het maakproces tot de thematiek van de voorstelling en van gemaakte keuzes tot maatschappelijke vraagstukken. De opkomst was gunstiger dan in 2023: in totaal woonden 225 bezoekers een nagesprek bij.

Kennisbijeenkomst | Circus of Critics

Circusstad Festival faciliteerde de slotbijeenkomst van 'Circus of Critics', een samenwerking tussen Circuspunt, TENT, Festival Circolo, Circusstad en Domein voor de Kunstkritiek. Een combinatie van professionele creatieve schrijvers, essayisten, critici en doorgewinterde circusprofessionals ging in zes bijeenkomsten en zeven circusvoorstellingen op zoek naar een taal om over hedendaags circus te schrijven. Tijdens Circusstad Festival presenteerden zij de uitkomsten uit dit schrijflab in het Haltheater van TR. Twintig professionals en liefhebbers beluisterden de live voorgedragen essays van de projectleider en twee schrijvers met grote interesse. Een dergelijke activiteit zou ook goed op zijn plaats zijn in een omvangrijker professionals programma.

Kennisbijeenkomst | Krachtig vrouwencircus

Circusstad Festival presenteerde met trots een krachtige vrouwelijke programmering. Dat was aanleiding voor een goed gesprek met verschillende generaties circusvrouwen uit het festivalprogramma over golfbewegingen in de geschiedenis, maatschappelijke ontwikkelingen en krachtig vrouwencircus. De inleiding werd ter ere van het 75-jarig bestaan van de Club van Circusvrienden verzorgd door circushistoricus Arthur Hofmeester. Het historisch perspectief toonde aan hoe de publieke opinie over de stem en de positie van vrouwen is veranderd. Het panelgesprek met Det Rijven, Firenza Guidi, Camilla Pessi en Anika Baines, gemodereerd door Evita de Roode, was inhoudelijk sterk, ontroerend en werd met instemmend geknik en applaus beloond door de 100 toehoorders.



“Het was heel fijn om eens met zoveel mensen over dit onderwerp te praten. Een technicus die zich in een theater direct tot de man van het gezelschap richt, dat maken we allemaal mee. Zo lang je dat voor jezelf houdt lijkt het een individueel incident. Maar als je er met een groep over in gesprek gaat ontstaat er zoveel kracht en saamhorigheid!” – vrouwelijke maker in het publiek.

Kennisbijeenkomst | BuitenGewoon

In het kader van BuitenGewoon, een project van Circusstad Festival en circusartiest en maker Liza van Brakel, vertelden Liza van Brakel, Ivar van Woenzel en Luc van Lieshout over het creatieproces van hun voorstelling. Met Els Degryse van Cirque Plus werd gesproken over het creëren van een inclusieve circusomgeving waarin iedereen zijn of haar talenten kan ontdekken en kan schitteren op het podium. Door de 12 aanwezigen werd hardop nagedacht over vragen als ‘Hoe werf je deelnemers?’ en ‘Hoe maak je een creatie tussen een professionele circusartiest en iemand met een beperking gelijkwaardig?’ Een inhoudelijk boeiend gesprek dat meer deelnemers en toehoorders verdient.

Circusstad als platform voor professionals

Verdiepende gesprekken over het circus vinden veelal plaats tussen voorstellingen, bij een kop koffie, aan de lunchtafel of met een biertje in de hand. Circusstad Festival is het festival waar circusprofessionals elkaar ontmoeten. Ze komen voor de Dutch Circus Showcase, vergaderingen van de Circuscoalitie en/of Circuspunt, deelname aan de Circus Docenten Training of een masterclass, blijven nog wat langer voor een



mooie voorstelling en treffen een boeiende gesprekspartners.

In deze conversaties ontdekt men vaak de thema's die aandacht behoeven en ontstaan de plannen en ambities voor de ontwikkeling van het veld. Circusstad dient daarmee als platform voor de ontwikkeling van het veld.

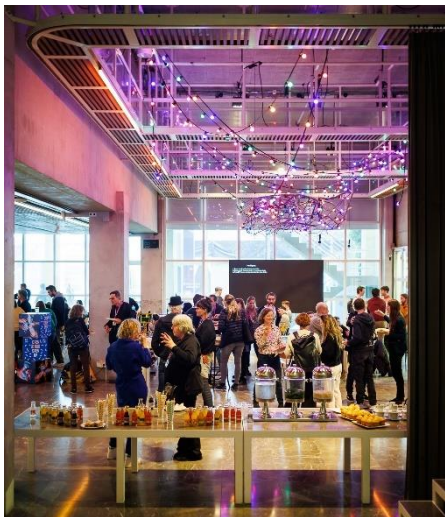
3.2 TALENTVOLLE MAKERS / COPRODUCTIES

Dutch Circus Showcase

Met de Dutch Circus Showcase verbinden we Nederlandse professionele makers en gezelschappen met internationale programmeurs, residentieplekken, producenten en impresariaten. Zo ontstaan waardevolle nieuwe samenwerkingen. Dankzij het partnerschap met Dutch Performing Arts / Fonds Podiumkunsten waren wij dit jaar in de gelegenheid om Internationale programmeurs gratis toegang tot het professionals programma en hotelovernachtingen aan te bieden. Hiervan werd dankbaar gebruik gemaakt. In totaal telden we 62 professionals en 29 makers/artiesten uit het Nederlandse veld.

Programmeurs uit Nederland waren met 6 deelnemers minder vertegenwoordigd. Door een samenwerking met Raamwerk waren er daarnaast 16 Nederlandse programmeurs die hun eigen route hebben samengesteld en vooral de internationale voorstellingen hebben gezien. Volgende keer willen we hen uitnodigen ook meer Nederlands werk te bekijken.

De showcase duurde twee dagen en begon met een **speeddate sessie** met makers van projecten die nog in ontwikkeling zijn. De tweede dag was er een **artist brunch** waar professionals en artiesten in informele sfeer met elkaar konden praten. Het **kijkprogramma** omvatte met 8 voorstellingen een mooie staalkaart van actueel werk van Nederlandse bodem, van startend talent uit Circunstruction tot de spectaculaire voorstelling van Panama Pictures, *The weight of water*.



De Speeddate sessie bestond uit 12 tafels met 12 verschillende projecten. Groepjes van professionals rouleerden (na steeds 8 minuten gesprek)van tafel naar tafel. Dit werd zeer gewaardeerd, de professionals hielden van het persoonlijke contact en hoe goed de artiesten waren voorbereid. De artiesten vonden het prettig om in een kleine kring in gespreksvorm over hun werk te praten. 12 keer de kans om een perfect promo gesprek te voeren.

De artistbrunch op zaterdag was vooral gezellig, helaas waren er weinig programmeurs aanwezig. Blijkbaar was er behoefte aan een rustige ochtend na een zeer volle en lange vrijdag. Hier is aandachtspunt nummer 2, hoe kunnen wij de artiesten die niet aan de speeddate kunnen deelnemen omdat zij die dag performen in contact brengen met de programmeurs?

Van de deelnemende makers en gezelschappen kregen we terug dat zij verheugd waren met de hoge opkomst, en dat er veel nuttige contacten zijn gelegd. Veel gingen met nieuwe speelbeurten en partnerschappen in het vooruitzicht naar huis.

The showcase was well curated and offered a nice balance of networking, discussion and seeing live work. I particularly liked the format of the artists pitches; meeting the artists and companies in small groups allowed much deeper connections to be made, and it felt like a more supportive environment for artists to share their work and ideas. There was a great offering of live performances; from larger scale finished work to works in progress from recent graduates; it gave a strong snapshot of the Dutch circus landscape. I had the chance to make new connections and strengthen existing ones. Kevin Wratten van Spilt Second UK

The Dutch showcase was a delight; I was impressed with the creativity and artistic vision both within the pitches and the fabulous works you programmed. Stacy Clark, Circustalk, UK

Bedankt voor de Dutch Circus Showcase. Wat een grote groep professionals was er dit jaar, petje af. Het was super fijn om de productie 'FOOD' te kunnen pitchen. Michael Zandl

Circunstruction: presentatie resultaten editie 2023

Circunstruction is het residentieprogramma van Circusstad waarin jaarlijks drie projecten van jonge talenten de kans krijgen een nieuw werk te ontwikkelen. De makers ontvangen verspreid over enkele maanden, drie weken residentie en een klein aantal try-outs. Naast artistieke begeleiding volgen de artiesten uit alle talentontwikkelingstrajecten diverse workshops op het vlak van productie, zakelijk, marketing en fondsenwerving. Dit om hen klaar te stomen voor het professioneel makerschap. Dit jaar hadden wij 2 premières en één *work in progress* van projecten die in 2023 deelnamen:

Melody Nolan - Place/Make (première)

'Place/Make', een coproductie door circusartieste Melody Nolan en kunstenaar Omer van Soldt is een circusvoorstelling en installatie die je vanaf de straat bekijkt door een etalageruit. De voorstelling geeft inzicht in de verhalen die te vinden zijn achter elke schijnbaar lege ruimte. De handstanden en acrobatiek van Melody komen samen met de invulling van de scenografie door Omer, onder meer met metaal en bakstenen constructies. De kunstenaars creëren op deze manier samen een rijke dialoog tussen lichaam, de 'lege' ruimte en artistieke expressie.

Het is Melody en Omer gelukt om niet alleen het publiek van Circusstad maar ook toevallig langslopende mensen in hun wereld te betrekken. De wereld achter het raam in combinatie met muziek en verhaal op een koptelefoon laten de toeschouwers fantaseren over mogelijke verhalen. Bijzonder is dat de toeschouwer zichzelf in de spiegeling ziet, de performance achter een raam en dan af en toe "live-performers" (de toevallige voorbijganger) het beeld kruisen.



Simon Ossoinak - The Odd Ones (première)

'The Odd Ones' is een opmerkelijke voorstelling over anders zijn en de sociale dynamiek die nodig is om verbindingen te leggen tussen mensen. Dat er op het podium drie totaal van elkaar verschillende mensen staan met verschillende manieren van communiceren en bewegen, intrigeert al genoeg om hen met een grote glimlach te aanschouwen. Wat dan volgt is een boeiende choreografie vol humor, kwetsbaarheid en eigenaardigheden.

Waar de drie aanvankelijk de vloer steeds los van elkaar betreden om daarna opgelucht in de coulissen te verdwijnen, ontdekken ze elkaar gaandeweg en proberen ze de anderen te betrekken bij hun eigen bewegingen. Samen kom je verder, ook al is het spannend om elkaar op te zoeken. Zonder woorden, maar met gebaren en voordoen, tasten ze af en laten ze blijken dat ze contact willen.

Luise Hoffman - What I think, they think

Een persoonlijke en grappige conference aan de trapeze die de relatie verkent tussen gedachten, opvattingen en de realiteit. Luise gaat dwars door de vierde wand heen en verrast de toeschouwers met haar persoonlijke en empathische combinatie van een technisch sterke trapeze act en haar gedachten over de problemen waarmee wij als bewoners van de aarde te kampen hebben. Met haar ontwapende présence weet zij iedereen vanaf het eerste moment in haar verhaal te halen.

Coproducties

Circusstad Festival was betrokken bij meer producties dan ooit. Als eigen creaties waren er het Circusstad Gala en Circ'Olé. En aanvullend op het opdrachtwerk voor de stadsparade ondersteunde het festival tal van projecten van makers die een interessante ontwikkeling doormaken.

Eclectic Collective - What now! (première)

Júlia Campistany, Jakob Jacobsson en Erin Skye maakten hun voorstelling 'What Now?' speciaal voor de Stadsparade van Circusstad Festival. In april konden zo duizenden mensen al kennismaken met deze bijzondere luchtacrobaten als festival voorproefje. Op tal van basisscholen in Rotterdam traden ze op voor leerlingen en hun ouders. Eclectic Collective werd door Kevin Wratten van Split Second (UK) gespot en uitgenodigd om op hun festival te spelen.

Daniel Simu - Acrobat

Daniel is een Rotterdamse circusartiest, kunstenaar en creatief technoloog. De afgelopen jaren heeft hij in samenwerking met het instituut V2_ een circusrobot ontwikkeld. Een bijzondere innovatie in de circussector. Na een voorproefje in November hebben wij Daniel aan dramaturg Luc van Esch, (/dramaturg) gekoppeld. Samen zijn zij op zoek gegaan hoe zij de relatie mens en robot op een luchtige manier kunnen vertolken en het publiek aan het denken kunnen zetten. De voorstelling riep zeer veel bewondering op.

"Dankjewel voor een fantastisch festival! 2x een uitverkochte show, ik voel me daardoor super vereerd! Ook meteen een paar aanvragen, door: Rudi Renner, Frens te Kieft, Room Service Wageningen (Festival), en Tu si que vales. " Daniel Simu

Hanna de Vletter – Duif (NL première)

Hanna speelt in haar trapeze met het contrast tussen de vrijheid van in de lucht zijn en het gevoel van vaste voet op de grond. Ze laat zien dat die twee extremen soms zo dicht bij elkaar kunnen komen dat we niet meer weten of het de grond is die we delen, de lucht, of beiden. 'Duif' speelt met contrasterende verwachtingen: De 'vieze' stadsduif tegenover de 'prachtige' vredesduif. Om het publiek mee in de wereld van duiven te nemen deelt zij zonnebloempitjes aan de toeschouwers uit. Heel bijzonder is het geluid van de knabbelende toeschouwers tijdens de stiltemomenten. Zijn we allemaal duiven? Als een zwerm duiven die opgaat in het eten van die pitten kijken wij naar die ene duif in ons midden die de lucht bestijgt.



Jam. Shenanigans – Shenanigans (NL première)

Waarom stoppen we met spelen wanneer we volwassen worden? Door speelgoed als zweefvliegtuigjes, autootjes en maar liefst 678 ballenbak-ballen te manipuleren laten Henri Kangas en Batist van Baekel jong en oud publiek nieuwe manieren van spelen ontdekken. Henri en Batist zijn jongleers en objectmanipulators, afgestudeerd aan Codarts Circus Arts. 'Shenanigans' is hun eerste circusvoorstelling over de rol van het spelen en de verbeeldingskracht als tegenwicht in een maatschappij met veel te veel aandacht voor beeldschermen. Vorig jaar toonden zij een veelbelovende work in progress, dit jaar de officiële Nederlandse première. (foto's boven)

3.3 SOCIAL CIRCUS

Stadsparade langs scholen, verpleeghuizen en wijkactiviteiten

Vanaf het begin van de lente op 21 maart trok de Stadsparade door Rotterdam met voorstellingen op scholen, verpleeghuizen en bijzondere locaties verspreid door heel de stad. We hebben ook dit jaar op veel mooie plekken mogen spelen, waar we hartelijk zijn ontvangen en warm zijn uitgezwaaid. Daarbij hebben we juist ook veel nieuwe locaties bezocht. Voor de begeleiding werkten we naast de vaste coördinatoren en vrijwilligers met Zadkine Event Organisatie, wat fijne extra menskracht opleverde. Wij hebben regelmatig het compliment gekregen dat de medewerkers van Circusstad enthousiast over komen en weten wat ze moeten doen.

In totaal hebben we met 9 verschillende gezelschappen 49 voorstellingen gespeeld en 9946 mensen bereikt, in 25 verschillende wijken van Rotterdam.

- * 10 Senioren voorstellingen – 9 nieuwe locaties – 2 partners (Humanitas en Laurens)
- * 10 Wijkvoorstellingen – 6 locaties / partners
- * 29 Schoolvoorstellingen – 14 nieuwe locaties



Eclectic Collective, Albert Plesman school



Duo NoNonsense, OBS 't Landje

Stadsparade voorstellingen bij de scholen

Dit jaar hebben de meeste voorstellingen onder schooltijd plaats gevonden. Voor het optreden ontvangen scholen uitgebreide informatie om te delen met ouders en docenten. Ook worden er lesbrieven verstuurd. Deze werden regelmatig gebruikt en we ontvingen verschillende verzoeken voor uitbreiding.

Omdat veel voorstellingen vanwege het weer uiteindelijk binnen hebben gespeeld hebben wij dit jaar minder ouders bereikt. De ruimtes binnen waren vaak te klein voor ouders en kinderen. Regelmatig hebben wij 2 kortere shows gespeeld in plaats van 1 lange zodat in ieder geval alle kinderen van de school de voorstelling konden bekijken. De voorstellingen werden goed ontvangen en de kinderen waren vaak dolenthousiast en de docenten en eventueel aanwezige ouders konden de voorstellingen goed waarderen.

De kleuters vonden het geweldig. Het heeft ze nog meer geïnspireerd om over het circus te werken.

Docent

Wat was het een leuke voorstelling gisteren! Enthousiaste mensen aan het werk die alles van muziek tot uitvoering zelf deden, erg knap. Het bouwwerk was indrukwekkend en de voorstelling was precies lang genoeg. **Docent**

Dit was echt te gek! Twee duimen omhoog voor deze show!

Wow ik denk dat zij echt heel lang hebben geoefend! **Reacties van kinderen**

Stadsparade voor senioren bij verzorgingshuizen

Vorig jaar coproduceerden we de voorstelling Pierre Roman and the Whale on the Beach, speciaal voor senioren in verpleeghuizen. Na Circusstad nam het project een vlucht en werd de voorstelling verder ontwikkeld. Trots nodigden we maker Ralph Öllinger dit jaar uit voor een tweede speelreeks. Omdat dit het tweede speeljaar was verliep met name de voorbereidingen op locatie en de plaatsing van het publiek veel soepeler. Ook dit jaar kregen wij weer mooie reacties.

Wat de voorstelling bijzonder maakte is dat onze bewoners drie kwartier in stilte hebben zitten kijken naar wat de clown allemaal deed. Meestal maken wij graag veel herrie door te zingen, mee te klappen en te dansen. Maar dat was nu heel anders.

*En dat maakte dat het een indrukwekkende voorstelling was. Dit is voor ons ook weer eens heel iets anders. Dat maakt het ook leuk. Wij willen een gevarieerd programma aanbieden. Dus hartelijk dank voor deze geslaagde middag! **Begeleider***



Uit de reacties van het publiek kon je opmaken dat ze het leuk vonden dat er weer iets stond te gebeuren. En soms ook wel dat ze het spannend vonden. Waar gaat de voorstelling over? De coördinatoren en vrijwilligers hebben zowel vooraf als achteraf met de bewoners die dat graag wilde een praatje gemaakt. Het sociale contact speelt bij deze locaties ook een grote rol.

*Wij zelf als activiteitenbegeleiders vonden het erg mooi en rustgevend en ik merkte zelf aan de bewoners dat zij ook rustig waren. normaal wilt men nog wel eens weglopen of naar boven en dat gebeurde nu juist niet! dus dat is voor ons een heel positief iets. **Begeleider***

Stadsparade voorstellingen op andere plekken

Om zo veel mogelijk verschillende doelgroepen te bereiken, sluiten we aan bij wat leeft in de wijken. Samen met Cultuur Concreet programmeerden we twee wijkvoorstellingen; één in het oude noorden tijdens de Oogstmarkt, en één bij Oeverloos in IJsselmonde. De laatste kon door de regen helaas niet doorgaan, die halen we volgend jaar nog in. Tijdens het I Feel good Festival in Islemunda heeft Circusstad twee inloopworkshops circus gegeven. Ook presenteerden we circusvoorstellingen bij de koningsdag evenementen in Kralingen en Hillegersberg in samenwerking met de Oranjeverenigingen aldaar.

Nieuw was de samenwerking met RET. Met Square 2 van Tall Tales waren wij de première van het nieuwe programma RET Live op donderdag. De voorstelling is naar wens verlopen. Van te voren was het lastig inschatten of er mensen, die op weg zijn van a naar b, zouden blijven staan om naar de voorstelling te kijken. Uiteindelijk hebben zo'n 300 mensen voorstelling gezien.

Eveneens nieuw is de samenwerking met het Heilige Huisjes Festival, waarmee we drie voorstellingen in de Grote Kerk Overschie programmeerden. Het festival spant zich in om gebedsruimtes vaker in te zetten voor culturele programmering. Juist kerken zijn vanwege hun hoogte zeer geschikt voor circus uitvoeringen. We zijn dan ook verheugd met deze nieuwe samenwerking.

*Zeer geslaagd! Wat een leuke Marius! Ook jullie medewerkers deden het geweldig. **Oogstmarkt.***

*Bedankt voor de fantastische Circusworkshop tijdens I Feel Good Kidz Festival. Ik zag heel veel blij gezichten" **Islemunda***

BuitenGewoon: Project voor en door mensen met een verstandelijke beperking

BuitenGewoon is een tweejarig initiatief gericht op co-creatie met circusartiesten en mensen met een verstandelijke beperking. Een primeur binnen het Nederlandse circusveld. Het project werd gerealiseerd door Liza van Brakel in samenwerking met Circusstad en met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie. In dit eerste (pilot) jaar werd de werkwijze uitgediept en werd één traject georganiseerd.

Eén van de belangrijkste inzichten was dat er veel tijd nodig is om een project als dit op te starten. Het kostte veel tijd om de juiste contacten te leggen en de juiste mensen en instellingen te vinden. Zodra echter de juiste mensen gevonden waren, begon het project goed te lopen. In eerste instantie wilden we twee groepen maken, maar uiteindelijk is het pilotjaar met één groep uitgevoerd: Liza van Brakel (projectleider, circusartiest), Ivar van Woenzel (Circusartiest) en Luc van Lieshout (Deelnemer)



Samen hebben zij zes repetitie dagen gehad om elkaar te leren kennen en te werken aan de act, waarbij het gezamenlijk creëren centraal stond. De act werd tweemaal uitgevoerd tijdens het festival, zowel binnen als buiten. Het was goed om zowel binnen als buiten op te treden, omdat we op deze manier de act op totaal verschillende manieren konden spelen in uiteenlopende omgevingen. De reacties van het publiek waren zeer positief. Ze waren onder de indruk van wat we in zo'n korte tijd hadden gecreëerd en voelden zich ontroerd door de voorstelling. Ze prezen de goede connectie die we met z'n drieën op het podium hadden. Na afloop van het festival volgden nog optredens op het Talentenfestival in Veghel en Festival Cirque Plus in Brugge.

Het project BuitenGewoon heeft aangetoond dat het creëren van circus met mensen met een verstandelijke beperking goed mogelijk en heel waardevol is. Dit project draagt bij aan een beter en meer inclusieve samenleving door mensen met een verstandelijke beperking een platform te geven en hen gelijkwaardige deelnemers te maken in artistieke creaties. De positieve feedback van het publiek en de deelnemers bevestigen het succes en bieden een solide basis voor volgend jaar. Voor de toekomst plannen we een nauwere samenwerking met Theater Babel om meer deelnemers te bereiken. Ambitie is om dan vier duo's te creëren die elk een eigen act maken met de circusdromen van de deelnemers als vertrekpunt.

Geef een Toegift – Samenwerking Vluchtelingenwerk

In plaats van een algemene donatie, vragen we mensen die online een kaartje kopen of zij een bijdrage willen doen om een kaartje aan te kunnen bieden aan mensen die dat anders niet kunnen betalen. Jaarlijks werken we met een maatschappelijke organisatie samen om te zorgen dat de kaarten goed benut worden. Dit jaar werkten we samen met vluchtelingenwerk Rotterdam, die de kaarten inzette voor deelnemers aan hun buddy-project. Statushouders konden zo samen met hun Nederlandse buddy samen een mooie voorstelling bezoeken. De cliënten (en coaches) hebben enorm genoten van de energieke shows!

Een heel mooi presentatie / demonstratie / zeer goede show van de oude artiesten. Bedankt voor organisatie Minne 🙌👏👏👏 *Het is heel leuk!* **Terugkoppeling van een Turks gezin**

Toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking

In samenwerking met Stichting Komt het Zien! wordt jaarlijks een programma via audiodescriptie (blindentolk) beschikbaar gemaakt voor mensen met een visuele beperking. Dit jaar waren bezoekers welkom in het Oude Luxor Theater bij de clownsvoorstelling Pss Pss van Compagnia Baccala. Voor aanvang konden zij kennismaken met de artiesten en attributen uit de voorstelling voelen, zodat als deze tijdens de uitvoering beschreven worden, ze een goed beeld hebben. Dave van der Wal leende voor deze gelegenheid zijn ogen uit als tolk. In totaal werden 7 tickets met audiodescriptie verkocht, dat is iets meer dan 2% van de zaalbezetting, wat iets boven het gemiddelde is van de activiteiten van Komt het Zien. Toch zouden we een volgende keer graag nog meer mensen verwelkomen.

3.4 CIRCUNSTRUCTION #13

Ontwikkeling Talentprogramma

Wij versterken Circunstruction door te bouwen aan netwerk van organisaties die met ons willen werken aan talentontwikkeling. Zo intensiveerden we de samenwerking met Korzo en CC Amstel. Korzo biedt aan enkele makers van Circunstruction een residentie om aan hun voorstellingen te werken. In het verlengde daarvan was dit jaar Mirjam Zwanenburg van Korzo onderdeel van de selectiecommissie. CC Amstel bood een montagedag in hun theater en organiseerde een extra uitvoeringsdag.

Voor het eerst hebben wij makers met verschillende hoeveelheid ervaring bij elkaar gebracht. De focus voor de selectie is verschoven van voornamelijk vers afgestudeerde circusartiesten naar makers met een goed concept. Wij zagen dat makers die al een aantal jaren in het veld werken moeilijkheden hebben om zich als maker verder te ontwikkelen en vinden het belangrijk dat ook voor hen goede mogelijkheden blijven bestaan voor het ontwikkelen van hun voorstellingsideeën.

Daarom hebben wij er nu voor gekozen om primair projecten te kiezen die inhoudelijk overtuigend waren. Aramelo kwam vanuit het outdoor circuit en werkte aan een theatervoorstelling, David Eisele heeft reeds ervaring in groepsverband met het succesvolle Sawdust Symphony en gaat nu solo creëren, en Clara Köpf was vers afgestudeerd met een zeer mooie zichtwijze op artistieke keuzes. Een belangrijk voordeel voor de makers was dat zij elkaar in de meetings vanuit hun eigen perspectieven feedback konden geven.

Van september tot november hebben de drie projecten aan hun voorstellingen gewerkt. Daarnaast namen zij deel aan workshops over marketing, het gebruik van AI voor marketing, openbare feedback sessions en begeleiding bij het maken van een lichtplan. Met deze ervaring op zak en met gebruik van het video en fotomateriaal van de voorstellingen zijn de makers nu bezig om verder subsidie aan te vragen, residenties te zoeken en hun voorstellingen te verkopen. Naar verwachten spelen alle projecten ook op Circusstad Festival 2025 een verder ontwikkelde versie van hun project.

Voorstellingen: 13 Nov in CC Amstel en 15 Nov in het Maaspodium

Dit jaar hadden wij voor het eerst een tweede uitvoering van Circunstruction in Amsterdam in CC Amstel voorafgegaan door een dag montage in het theater. Voor de artiesten was het heel fijn om twee keer te mogen spelen en om twee verschillende theaters te leren kennen. Ook bereikten wij zo een nieuw Amsterdams publiek en -netwerk van programmeurs. De presentatie in het Maaspodium tijdens hun festival Circusvierdaagse was traditiegetrouw een hoogtepunt voor de makers en het publiek.



Clara Köpf – Garment Gatherings: High (on) Fashion

Deze voorstelling combineert circus, beweging en een oproep tot actie voor een duurzamere toekomst. Clara wil het publiek aan het denken zetten over Fast Fashion en de oneindige berg textielafval. Zij gaat haar eigen worsteling met het overaanbod aan kleren met het publiek delen. Door een boeiende combinatie van dans, vloeracrobatiek en haar kenmerkende dansstijl aan de Chinese paal, nodigt ze het publiek uit om na te denken over de impact van overconsumptie. Na de voorstelling organiseert Clara een kledingruil, waarbij bezoekers worden aangemoedigd om kleding die ze niet meer gebruiken te ruilen.

Aramelo - Trampo Typ Flipper 1000

Met Trampo Typ Flipper 1000 creëren Mara Daro en Ole Schöne een familievoorstelling waarmee zij de veerkracht bij kinderen en volwassenen willen aanwakken om met creativiteit alledaagse problemen te lijf te gaan. Frustratie wordt omgezet in een positieve, motiverende energie die leidt tot inventieve en bevredigende probleemoplossing. In de geest van: de reis is de bestemming. Want onderweg gebeuren er onverwachte, spannende en bewogen dingen.

Je ziet een man die een nieuwe trampoline van het type Flipper 1000 heeft gekocht. De opwinding en verwachting worden gevolgd door teleurstelling. De montage is veel moeilijker dan verwacht. De bijgevoegde instructies zijn zo dik als een telefoonboek en helaas niet erg behulpzaam. En dan verschijnt er ook nog een mysterieuze vrouw die door haar speelsheid hem of helemaal tegen werkt of juist op nieuwe wegen brengt. Kortom: een vrolijke voorstelling met partnertrampoline, acrobatiek en objectmanipulatie.

David Eisele – Tornado's Eye

In Tornado's Eye zie je een cellist die zich voorbereidt op zijn grootste concert. Afgeleid door verschillende objecten in zijn kamer kan hij zich niet concentreren. Ze verdraaien zijn geest en maken hem gek. Uiteindelijk ontdekt hij dat hij alles kan laten ronddraaien als een tol wat hem tot rust brengt. Tornado's Eye beschrijft de rustige plek in het centrum van een tornado. De voorstelling belichaamt de zoektocht naar innerlijke helderheid te midden van de turbulentie van het leven. Met muziek, grensverleggende evenwichtskunsten hypnotiserende objectmanipulatie nodigt deze voorstelling uit tot filosoferen, huilen of lachen.

3.5 PROGRAMMA EN BUITEN HET FESTIVAL

Circuscoalitie – tournee Great Catch – 23 februari t/m 21 april

Als mede oprichter van de Circuscoalitie droeg Circusstad Festival bij aan de tweede editie van de Great Catch. Great Catch bestond uit een triple-bill van voorstellingen van drie jonge circusmakers: Harvey Cobb met zijn hilarische solo Pink Boots and An Alcoholic Sock Puppet, Luuk Brantjes met LONE waarin hijsolo het teeterboard bespeeld, en Tête-bêche met 3+1 waarin zij de partneracrobatiek van het trio combineren met een diabolo in de vierde hoofdrol. Zowel 3+1 als Pink Boots werden eerder in co-productie met Circusstad Festival gerealiseerd.

Juist door de combinatie van drie verschillende acts krijgt het publiek op één avond een laagdrempelige kennismaking met de brede scope van het hedendaagse circusveld. De enthousiaste reacties tonen aan dat we nieuwe harten gewonnen hebben. Ook zagen we interesse bij pers, en programmeurs die Great Catch wellicht in de toekomst programmeren.

Great Catch is bedoeld om te bouwen aan speelplekken en publiek voor nieuw circustalent in Nederland en daar hebben we met deze editie een mooi fundament voor gelegd. Great Catch is 21 keer uitgevoerd in 9 verschillende provincies, waarvan 11 nieuwe speelsteden. Het project trok 2.506 toeschouwers. Door de bundeling van krachten is met Great Catch een waardevolle bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het circusklimaat in Nederland. Inmiddels is Great Catch # in voorbereiding voor het voorjaar van 2026.

Heilige Huisjes Festival – Grote Kerk Overschie - 8 juni

Nieuw in 2024 was de samenwerking met het Heilige Huisjes Festival, dat culturele programma's organiseert in gebedshuizen van diverse gemeenschappen en zo nieuw contact teweegbrengt tussen Rotterdammers onderling en met hun religieus erfgoed. Kerken zijn door hun omvang bij uitstek geschikt voor het presenteren van circus. Met succes organiseerden we samen met hen een mini-residentie met Tall Tales Company die tijdens het festival een op de locatie gesneden versie van Square 2 presenteerde in de Grote Kerk Overschie.

Tour de Femmes Rotterdam – Depot Rotterdam & Maritiem Museum 11, 12, 13 augustus

De eerste internationale start van de Tour de France Femmes vond plaats in Rotterdam en werd gevierd met een uitgebreid meerdaags stadsprogramma. Circusstad Festival had de eer het officiële startspektakel te organiseren aan de gevel van het Depot Boijmans Rotterdam waar duizenden toeschouwers genoten van de openingsact door de geveldansers van Bencha Theater.

11 augustus – deelname met éénwieler acrobaten van Circus Rotjeknor aan de amateur tijdrit

12 augustus – officiële openingsact met Bencha Theater @ Depot Boijmans Rotterdam

13 augustus – openluchtprogramma met Duo Kaos op de fiets en Fenja Barteldress in het Cyr Wheel.



Bijdragen aan de circussector - Circuspunt

Circusstad voelt haar verantwoordelijkheid voor de circussector in Nederland. Als bestuurslid (penningmeester) van Circuspunt, de koepel van alle circusorganisaties in Nederland, dragen wij bij aan alle activiteiten die het hele veld ten goede komen. Denk daarbij aan:

- **Brandbrief** aan het Fonds Podiumkunsten om aandacht te vragen voor de circussector.
- Actief lid van de **Creatieve Coalitie**.
- Opzetten en uitvoeren van een **Circus Docenten Training**. In 2024 / 2025 wordt de 2e lichting docenten opgeleid, waarmee we stevig bijdragen aan professionalisering van het veld.
- Lid van stuurgroep met andere amateurkunstkoepels die in overleg met het ministerie moet komen tot een nieuw ondersteuningsmodel voor amateurkunst organisaties.
- Uitvoering van enkele pilots om te komen tot een **Nationaal Akkoord Amateurkunst**.
- **Onderzoek** onder Jeugdcircussen naar hun behoeften voor samenwerking en ondersteuning.
- Organisatie van **Kennisdagen** voor artiesten over: Geld, Jezelf presenteren, Consent in Circus en de invloed van de menstruatie cyclus op het trainen en optreden van vrouwelijke circusartiesten.
- Professionals dag **A Day at the Circus** met als onderwerp: Toegankelijkheid.
- Uitreiking van de **BNG Circusprijs** voor de beste afgestudeerde act van 2024.
- Opzetten **Circuspunt Keurmerk** om in gezamenlijkheid te werken aan kwaliteitsverbetering van het circusveld en het afgeven van vergunningen te vergemakkelijken.
- Organiseren bijeenkomsten voor **tentcircussen** om te praten over vergunningen, zero-emissiezones in gemeenten en de gevolgen van de wet DBA.
- Uitvoeren van de **campagne #Ontdekcircus** om het circusveld meer onder de aandacht te brengen.
- Creatie en verspreiding van promotiefilm voor circus in de winterperiode.
- Samenwerking met Circusweb om artikelen te laten schrijven over onderwerpen die anders onderbelicht blijven.

Nice Vibes - bijdragen aan Festivals in Rotterdam

Nice Vibes is het informeel overleg tussen festivalorganisaties in Rotterdam. In 2024 werd gewerkt aan

- De aanscherping en het versturen van het festival pamflet: 'De waarde van culturele festivals' met het oog op een nieuw model voor cultuurfianciering.
- De invulling van internationaal cultuurbeleid in Rotterdam ism de gemeente en Dutch Culture.

H4. PUBLIEK

4.1 BEOOGDE PUBLIEKSAMBITIES EN HET RESULTAAT

Beoogd Publieksbereik: 30.000 tot 35.000 bezoeken

Deels gerealiseerd. Het festival zelf bereikte 30.500 bezoekers. Samen met de overige activiteiten zoals rond te tourstart werd alsnog een bereik van 35.000 toeschouwers bereikt. Door slecht weer hebben we de stadsparade minder en soms kleiner moeten inzetten waardoor het bereik minder groot was dan gehoopt. Ook tijdens het festival was er sprake van moeilijk weer. De eerste twee dagen waren de eerste zeer zonnige dagen van het voorjaar, deze werden gevolgd door anderhalve dag zeer zware regen. Hoewel het festival hierdoor in bereik niet groeide, zijn we tevreden over het publieksbereik en de zeer hoge waardering van zowel bezoekers als partners en pers. Bovendien zal met geplande aanvullende activiteiten het bereik over het gehele jaar naar alle verwachting een stuk hoger uitvallen.

Aandeel betaald: 10.000 tickets (9.099 betaalde tickets in 2023).

Ons doel van 10.000 tickets is niet gerealiseerd. We hebben 8.788 kaarten verkocht. Uit o.a. Google Analytics 4 en Meta analyse blijkt dat we enorme digitale groei hebben meegemaakt wat resulteerde in een snellere en grotere online voorverkoop. Echter zorgde het te warme opeengevolgde door te slecht weer voor een mindere kaartverkoop tijdens de dagen op het terrein.

Groei in nationaal bereik: Focus op kaartkopend publiek uit Rotterdam + 50km.

Deze doelstelling is gerealiseerd. Ten opzichte van 35% in 2023 hebben we in 2024 51% publiek van buiten de regio Rijnmond mogen verwelkomen.

Verbreding van de publiekssamenstelling: focus op 'sociale doelgroepen' en light users uit het Whize model van Rotterdam Festivals. In 2023 maakten we een grote sprong van 26% naar 34% light users en van 16% naar 25% medium users. Enkele zeer grote maatschappelijke projecten droegen daar in belangrijk mate aan bij. In 2024 werd ondanks een wat lager bereik (ook bij de gratis onderdelen) deze sprong bestendigd, met 31% Light Users en 21% Medium Users.



4.2 INGEZETTE MARKETINGSTRATEGIE EN -MIDDELEN

Artwork en campagne

In 2024 hebben we meer eenheid gecreëerd in alle vormen van communicatie.

Caroline Ellerbeck is vroeg in het traject ingezet om mee te denken over onze rode draad thematiek (feministisch circus) en hoe dit zich kan vertalen in ons artwork. Ze heeft een beeld gecreëerd waarin volle vrouwelijke figuren over elkaar acrobatieken met een cityscape in de verte waarin onze bekende potlood flat in silhouet is meegenomen, we zijn een urban city festival en dit is een uniek gegeven om te benadrukken. Het tweede beeld hebben we laten invullen door ons gala, een grote productie die door zijn enorme kwaliteit en content extra aandacht nodig heeft en verdient.

De kleurenpaletten, vrouwelijke figuren en organische vormen uit beide artworks hebben we met succes op al onze uitingen kunnen toepassen om een eenheid in branding te creëren wat een groot verschil is met voorgaande jaren. De eenheid zorgt voor een stijging in onze *click-through-ratio*, deze was in 2022 0,95% en in 2024 1,50%. De herkenbare visuele elementen in offline en online veroorzaken snellere triggers en verkorten de route naar het kaartje.



Citydressing

We hebben de inzet van het aantal A2 kliklijsten via CAR RF verdubbeld en langer ingezet in wijken waar mensen wonen met een kleinere portemonnee (week 16, 17, 18 - 100 A2 frames, Rotterdam centrum, Rotterdam Zuid). Op deze posters hebben we QR codes geplaatst zodat mensen ons digitaal sneller kunnen bereiken. Eenmaal gescand krijgen deze mensen zorgvuldig ingezette advertenties te zien over ons programma via IG, FB of TT, waaronder ook de gratis onderdelen van het festival.

Onze 145 A0 posters zijn minstens 2,5 week ingezet in en rondom het centrum van Rotterdam uitgezaaid naar woonwijken. Onze peperbussen stonden te schitteren op het Weena, Goudsesingel, Oude Dijk, Charloise en de Noordsingel. Deze zijn nauwkeurig uitgekozen op plekken waar onze posters minder zichtbaar waren.

Via de Flyerman hebben we een mooie route aan aanwezigheid gecreëerd met extra A2 posters in o.a. horeca en culturele instellingen, scholen en bibliotheken. We hingen in Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Leiden, Dordrecht en Den Haag. Om onze voetafdruk zo groen mogelijk te houden hebben we dit jaar geen flyers ingezet. Uit ervaring weten we dat veel flyers via de Flyerman vrij snel in de prullenbak belanden.



We hebben dit jaar voor de tweede keer een enorm grote activatie in de Rotterdamse stationshal neergezet. Ter ondersteuning van een interactieve Circusvoorstelling hingen onze uitvergrote banieren door de hele stationshal. Buiten vanaf het stationsplein wapperden onze vlaggen met je mee richting het Schouwburgplein. Ook rondom het Hofplein hingen onze vlaggen. Door drukte van voetbalwedstrijden zijn deze zelfs eerder ingezet.

We hebben geanimeerde advertenties vertoond op digitale led schermen. Twee stuks langs de snelweg met regelmatige files met rijrichting Hoek Van Holland en naar Rotterdam op de A20, op het WOW scherm tegenover Rotterdam CS en op het grootste led scherm op de Coolingsingel in het centrum van Rotterdam.

Print en Radio

We hebben meerdere gedrukte advertenties geplaatst in de Rotterdamse UITagenda, De Piste en de Belgische Circusmagazine. Op radio Rijnmond waren we 2 weken in aanloop naar het festival te horen met ons eigen radio spotje.

Social Media en Ads Strategy

We zijn eind 2023 begonnen met een stille ticketverkoop voor het Gala. Deze voorsprong was belangrijk vanwege de grote capaciteit in het nieuwe Luxor theater. Vanaf maart hebben we strategisch alle onderdelen van het festival uitgezet, startend met een aankondiging van onze nieuwe website, hand in hand met de release van onze volledige programmering, nieuwe ticketshop en de gezelschapstrailer. De maanden naar het festival toe hebben we alle onderdelen van het festival (programma onderdelen, blokkenschema, showcase, etc) uitgelicht in foto en video, op Meta, Youtube en TikTok. We hebben extra veel aandacht besteed aan *reel* formaat video's omdat deze meer worden 'geconsumeerd'.

Om door te bouwen aan onze huidige community hebben we onze (op 2024) aangepaste online ads zo goed mogelijk (met de juiste kennis en expertise) ingezet. Hierin benaderen we bestaande fans maar vooral ook 'future fans' die nog nooit van ons hebben gehoord die we in een voorstadium hebben onderzocht op basis van interesses en leefomstandigheden.

Naast onze eigen online advertising campagnes hebben we een laag toegevoegd vanuit het WHIZE model van Rotterdam Festival. N.a.v. dit model zijn extra doelgroepen gecreëerd die we hebben bereikt met identiteit-triggers in copy en speciaal aangepaste video's. Enkele voorbeelden:

Startende cultuurspeurders & Flanerende Plezierzoekers

- *Maak je klaar voor een explosie van creativiteit en verbluffende performances op Circusstad Festival!*
- *Duik in een wereld van grenzeloze verbeelding en laat je betoveren door moderne theateracts op Circusstad Festival.*
- *Ervaar theater zoals je het nog nooit hebt gezien: innovatief, grensverleggend en onvergetelijk op Circusstad Festival!*

Kindrijke Cultuurvreter & Culturele Alleseters

- *Maak van de meivakantie een onvergetelijke beleving met Circusstad Festival in Rotterdam: het leukste uitje voor het hele gezin!*
- *Verras je kinderen met een magische dag vol circusacts, clowns en spektakel op Circusstad Festival, het perfecte uitje in de meivakantie in Rotterdam.*
- *Ontdek de wonderlijke wereld van circus en creëer samen onvergetelijke herinneringen met het hele gezin op Circusstad Festival, het leukste uitje in Rotterdam tijdens de meivakantie!*

Proevende Buitenwijkers & Sociale Cultuurhoppers

- *Circusstad Festival: Ervaar de magie van circus, van klassieke acts tot moderne spektakels, voor jong en oud!*
- *Ontdek de wonderlijke wereld van circus op Circusstad Festival, waar traditie en innovatie samenkomen in adembenemende voorstellingen.*
- *Dompel jezelf onder in een sfeer van spanning, verwondering en plezier op Circusstad Festival, het perfecte evenement voor circusliefhebbers van alle leeftijden!*

Alle uitingen zijn genuanceerd ingezet, doordacht met steekwoorden die worden gebruikt door de groep en ondersteund met video's waarin de 'sound' en de beelden aansluiten bij de ontvanger. Door het brede aanbod van ons programma is het mogelijk om letterlijk elke doelgroep vanuit het model toe te kunnen passen aan onze storytelling. Uiteindelijk hebben we keuzes moeten maken halverwege ons funnel-traject welke groepen we blijven aanspreken, met het oog op hoge conversies. Elke advertentie wordt A-B getest en we kijken dagelijks wat de effecten zijn om 'realtime' aan te kunnen sturen. Zo geven we elke cent zorgvuldig uit en voorkomen we een spam gehalte met adverteren wat averechts kan werken.

Website en social ads impact

Trots lanceerden we de geheel vernieuwde website; waarmee het gebruikersgemak, overzichtelijkheid en ticketverkoop sterk verbeterden. Door de betere vindbaarheid en betere HTML hebben we een enorme groei meegemaakt op de nieuwe website met een verhoging in gebruik van maar liefst 749%. We hebben 130.000 unieke online gebruikers bereikt. Door het inzetten van onze advertenties hebben we vanaf 12 april 19.666 unieke gebruikers op onze website gehad.

Pers

Onze persagent, heeft een vermenigvuldiging veroorzaakt in free publicity. We hebben meerdere publicaties gekregen in de Volkskrant, NRC, Theaterkrant, UIT agenda, de Telegraaf, het AD, de Havenloods, en meer. Ook werden meer voorstellingen dan ooit gerecenseerd, veelal met lovende kritieken. Naast recensies waren er publicaties van interviews met artiesten zoals de clowns van Compagnia Baccalà die hun Nederlandse première vierden. Als kers op de taart is onze festival directeur op tv geweest bij omroep MAX, samen met Daniel Simu; een acrobaat die samen met een robot een voorstelling heeft gecreëerd.



Still Hungry - Raven

"Rotterdam is de komende dagen het centrum van de internationale circuswereld, met het Schouwburgplein als strategisch middelpunt."
Richard van de Crommert - De Telegraaf

Ongelooflijk indrukwekkend hoe circusgezelschap Circa het gehele luchtruim bezet – **Volkskrant**

complimenten aan de organisatie van het spectaculaire circusfestival in Rotterdam, dat we deze hartverwarmende show van Baccalà nog even hebben kunnen inhalen. **Patrick van den Hanenberg - Theaterkrant**

Ruime meerderheid van de artiesten op Circusstad Festival is vrouw – **Havenloods**

Voor een overzicht zie: <https://circusstad.nl/pers/>

4.3 RESULTATEN PUBLIEKSONDERZOEK / IMPACTMETING

Verskillende vormen van onderzoek

In samenwerking met **R2 Research** doen we jaarlijks onderzoek naar beleving, uitgavepatronen, demografische gegevens en algemene waardering. Het onderzoek wordt verspreid via e-mailings onder kaartkopers en nieuwsbrieflezers, sociale media en partners. Om meer inzicht te krijgen op de **maatschappelijke impact** en de **impact op het milieu** wordt het onderzoek in 2024 verrijkt met vragen naar actieve participatie, sociale cohesie (heeft u nieuwe mensen ontmoet? Nieuwe vriendschappen gesloten?), vervoermiddel en reisafstand. Om meer inzicht te krijgen in de impact van het talentprogramma is voor deze deelnemers een aanvullende vragenlijst opgesteld.

Aanvullend verzamelen we informatie van locatiemanagers en projectleiders

- Projectleiders **verzamelen postcodes van toeschouwers bij de Stadsparade**, zodat in het Whize onderzoek een completer beeld ontstaat van de diversiteit van het publieksbereik.
- Locatiemanagers houden een **visuele telling** 5 minuten na aanvang van elke gratis toegankelijke voorstellingen. Dit wordt genoteerd in het draaiboek en per dag afgetekend.
- Projectleiders vragen **feedback** van bezoekers en partners bij maatschappelijke programmering zoals de Stadsparade senior, uitwisselingen of co-creaties. Reacties en quotes worden verzameld en toegevoegd aan het eindverslag.

Resultaten en impact

Enkele opvallende resultaten uit het onderzoek zijn:

- Met een **rapportcijfer 8,9** en een NPS van 63 scoorde het festival haar hoogste waardering ooit.
- Het aandeel bezoekers van buiten de regio Rijnmond steeg met 16% naar 51% totaal;
- Slechts 27% van onze bezoekers maakten gebruik van een vervoermiddel op fossiele brandstof.
- Retentie bij Circusstad blijft hoog. 40% Van onze bezoekers kwam voor de 4^e keer of vaker.
- Impact: Van alle bezoekers heeft 98% mooie dingen gezien, gehoord en is geamuseerd. 83% Is geïnspireerd geraakt tijdens het bezoek. 60% Is aan het denken gezet. Bezoekers zijn met name meer geïnspireerd door Circusstad dan vorig jaar (83% vs. 75%) en meer aan het denken gezet (60% vs. 48%).
- Impact: draagt het festival bij aan nieuwe ontmoetingen, doorbreken sociaal isolement, cohesie? Ja, 73% Van alle bezoekers ervaart een gevoel van samenhang.
- Impact: zijn het festival en de thema's besproken in de media en professionele netwerken? De thema's van 2024 zijn uitvoerig besproken, o.a. op Omroep Max, in dagbladen en kranten d.m.v. nieuwsartikelen en reviews, op social media en professionele netwerken zoals Circusweb.
- Ook onder deelnemende talenten (50/50 amateurs en jonge professionals) was de waardering met 8.3 zeer hoog. Beide groepen ervaarden -een fijne, gastvrije en veilige omgeving om zich in te bewegen, en deden nieuwe inspiratie, artistieke vaardigheden en vrienden op.

"Een unieke ervaring waar ik het hele jaar naar uitkijk. Er is weinig circusaanbod op Rotterdamse locaties. Dankzij Codarts is er nog Take Off. De grote show in Luxor is een echt hoogtepunt. Nationaal en internationaal."

"Erg leuk en goed geregeld met de regen."

"Dit festival is net zo bijzonder, inspirerend en soms zelfs magisch als vroeger Oerol was toen het nog niet zo bekend was. Vooral de laagdrempeligheid en toegankelijkheid zijn heel fijn om te ervaren."

"Geweldig genoten van de bijzondere voorstellingen en de interactie met de artiesten en aangeboden workshops. Lengte van de voorstelling is prima met kinderen en de prijs van de voorstelling (fijn met CJP) is zeer netjes waardoor we er meerdere kunnen bezoeken."

"Ik heb veel inspiratie opgedaan, het was een geweldige sfeer. Met kabaal was alles goed geregeld, ook met eten en alles. Het is makkelijk bereikbaar."

"Fijne sfeer, combinatie van jeugd circus, artiesten en ook met en zonder handicap, de afwisseling en variatie vind ik goed. ... Maar verder was Theater Rotterdam erg behulpzaam en konden we daar zitten."

H5. ORGANISATIE & FINANCIËN

5.1 STICHTING ROTTERDAM CIRCUSSTAD

Rotterdam Circusstad is een autonome stichting die is ontstaan vanuit een samenwerking van verschillende organisaties die elk op hun eigen wijze met circus bezig zijn. Het bestuur van Stichting Rotterdam Circusstad wordt gevormd door een onafhankelijk dagelijks bestuur, en een algemeen bestuur waarin directieleden van deze instellingen zitting hebben. Stichting Rotterdam Circusstad is opgericht in 2009 en is aangemerkt als culturele ANBI.

De stichting heeft ten doel: ‘Het creëren van een sterk cultureel klimaat voor de productie en presentatie van Circus Theater in Rotterdam door een nauwe samenwerking met partijen uit de wereld van theater, van gezelschappen, van opleidingen en van jeugd en welzijn.’

Bestuur en rooster van aftreden dd. 31-12-2024

Naam	Functie binnen bestuur	Maatschappelijke functie	Eerste termijn	Tweede termijn	Aftreden gepland
Jeffrey van Meerkerk	DB Voorzitter	Directeur Strategische Relaties, Sustainability (ESG and DEI&B) @ManpowerGroup	2-6-2022	Herbenoemen 2-6-2026	
Maria Berkenveld	DB Penningmeester	Ondernemer, directeur BRIGHTIDEAZ	1-1-2020	Herbenoemd 1-1-2024	31-3-2025
Marlin Huygens	DB Secretaris	Concerndirecteur gemeente Hengelo	21-3-2018	Herbenoemd 21-3-2022	21-3-2026
Samuel Wuersten	AB-Bestuurslid vml. Codarts	Artistiek en Algemeen directeur Holland Dance Festival	11-10-2017	Herbenoemd 11-10-2021	11-10-2025
Marc van Kaam	AB Bestuurslid Luxor Theater	Luxor Theater Algemeen directeur	23-10-2014	nvt, beweegt mee met functie	
Caroline Harder	AB Bestuurslid Codarts	Codarts, Head of— Bachelor Dance Performer/ Music theatre/ Master Choreography	31-10-2023	nvt, beweegt mee met functie	
Matthijs van Muijen	AB Bestuurslid Circus Rotjeknor	Voorzitter Circus Rotjeknor	31-10-2023	nvt, beweegt mee met functie	
Herman van Karnebeek	AB Bestuurslid Theater Rotterdam	Theater Rotterdam, Zakelijk directeur	26-3-2024	nvt, beweegt mee met functie	

Op 26 maart verwelkomden we Herman van Karnebeek, zakelijk directeur van Theater Rotterdam, als vertegenwoordiger van TR in het Algemeen Bestuur. In de laatste vergadering kondigde penningmeester Maria Berkenveld aan wegens persoonlijke redenen af te treden. Afgesproken is dat zij na vaststelling van het jaarverslag 2024 décharge krijgt en zal uittreden.

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2024 zes keer vergaderd, op 9 januari, een aanvullende vergadering voor het GO-moment op 31 januari, op 19 maart, 11 juni, 20 augustus en 29 oktober. Het bestuur heeft het beleid van de stichting vastgesteld, de contracten met freelancers van de stichting goedgekeurd en toegezien op de bedrijfsvoering en de administratie. Er zijn geen voorvallen van belangenverstrengeling gesignaleerd en er zijn geen besluiten goedgekeurd waarbij sprake was van tegenstrijdige belangen.

Zelfevaluatie

In het najaar deed het bestuur een zelfevaluatie waarvan het verslag is genotuleerd. Het samenspel tussen bestuur en directie wordt goed tot zeer goed beoordeeld. Wel kan de rolneming wat scherper; het bestuur heeft de neiging om (te veel?) in de schoenen van de directie te stappen. De betrokkenheid bij Circusstad is groot. Bestuursvergaderingen zijn vrijwel altijd voltallig. Bij de komende bestuurswissel zal specifieke aandacht zijn voor de werving van een lid met een andere achtergrond. Idee is om te starten met een “opleidingsplek” voor een jong nieuw lid medio 2025. Ook wil het bestuur inzetten op nieuwe partnerschappen en samenwerkingen die bijdragen aan het zekerstellen van de continuïteit.

Vertrouwenspersoon

Medewerkers die onregelmatigheden menen waar te nemen kunnen deze zonder risico voor hun positie melden. Zij melden deze bij de zakelijk leider, bij het bestuur of bij Mores. Marlin Huygens is binnen het bestuur aangewezen als vertrouwenspersoon. Er zijn geen meldingen geweest.

Circuspunt keurmerk

Als actief lid van Circuspunt draagt circusstad bij aan de ontwikkeling van een sterke sector. Als één van de eerste organisaties mocht Rotterdam Circusstad in 2024 het Circupunt Keurmerk in ontvangst nemen. Met het keurmerk wil Circuspunt de kwaliteit van de bedrijfsvoering van circusorganisaties bevorderen. Organisaties die het keurmerk ontvangen zijn gecontroleerd, hebben een degelijke en transparante bedrijfsvoering en zijn aan het keurmerk herkenbaar als betrouwbare partner voor overheden en partners.

Festivalteam

We waren er trots op dat het gehele kernteam 2023 ook weer verbonden was aan editie 2024. Ook voor de uitvoering hadden we een superfijn team! Zowel qua locatiemanagers en vrijwilligers, maar bijvoorbeeld ook in de bouwploeg. Het vrijwilligersteam bood een leuke mengelmoes van nationaliteiten (12 verschillende) en leeftijden (onze jongste was 12 en de oudste 67:-) en waren allen erg gemotiveerd.

Menno van Dyke	Artistiek leider
Dirk Evers	Zakelijk leider
Sinan Seyhan	Hoofd Marketing
Tess Wiggers	Hoofd Productie
Erica Sonneveld	Festivalproducent
Marjella Rooduijn	Coördinator Stadsparade
Jördis Cordua	Circunstruction / talentontwikkeling
Mila Baumann	Jeugdcircus / jongste makers
Soesja Pijlman	Verdiepingsprogramma
Daniek Cappetijn	Fondsenwerving
Helmut de Hoogh	Coördinator pers
Kirsten Beerenbroek	Coördinator kaartverkoop
Tanja Stomp	Online marketing / SEO
Diverse ondersteunende medewerkers, stagiaires en ruim 50 vrijwilligers.	

Verslag van het bestuur

In het jaarverslag van 2024 blikt het bestuur met tevredenheid terug op de recente editie van het Circusstad festival, dat opnieuw een groot succes was met meer dan 30.000 bezoekers. Eind 2024 hebben de bestuursleden afzonderlijke evaluatiegesprekken gevoerd met beide directeuren, waarin zij hun waardering uitspraken voor het functioneren van de directie op zowel zakelijk als artistiek vlak. De verwachtingen zijn niet alleen waargemaakt, maar zelfs overtroffen. Een hoogtepunt van het festival was het prachtige gala in het Nieuwe Luxor Theater, waar de mooiste momenten van het festival op een avond werden gepresenteerd. De reacties van bezoekers, circuskenners en de pers waren lovend, wat getuigt van de kwaliteit en de impact van het programma.

Het festival is niet alleen artistiek geslaagd, maar ook financieel positief afgesloten, wat wij toeschrijven aan de sterke samenwerking tussen de directie, het organisatie team en met ons als bestuur. Dankzij de diversiteit en kwaliteit van het artistieke aanbod, met zowel nationale als internationale artiesten, kan Rotterdam zich met recht de circusstad van Nederland noemen. Het bestuur is dankbaar voor de grote inzet van en samenwerking met Dirk Evers en Menno van Dyke. Wij kijken uit naar de volgende editie en hopen deze positieve lijn voort te zetten.

Namens het bestuur,
Jeffrey van Meerkerk
Voorzitter

5.2 STAKEHOLDES EN SAMENWERKINGEN

Voor editie 2024 waren de volgende partners betrokken:

Founding partners	Theater Rotterdam, Luxor Theater, Circus Rotjeknor, Codarts Circus Arts.
Programmapartners	De Doelen, Maritiem Museum Rotterdam, Laurenskerk, Tall Tales Studio, Fenix Loods, Café Dox, CIRKL Festival Leuven (realisatie int. Tournee Aloft)
Social / inclusie	Theater Babel (BuitenGewoon), Cultuur Concreet, Oeverloos, RET, Islemunda, Maak Mee in je Wijk, Basisscholen, Laurens, Humanitas, Oranjeverenigingen, Heilige Huisjes Festival, Oogstmarkt, Vluchtelingenwerk, Ticketbank, Stichting Komt het zien.
Talent/coproductie	Maas theater en dans, Volkstheater, Dansateliers, Korzo, CC Amstel, Zirkus On (DE)
CircusCoalitie	TENT, Korzo, Festival Circolo, Maas theater en dans, Codarts Circus Arts, Buro Piket, Fontys Circus Arts, PanamaPictures, Deventer op Stelten, Bijlmerparktheater.
Netwerken	Circuspunt, Circostrada, Club van Circusvrienden, CircusNext Vereniging Verenigde Podiumkunstenfestival, Directeurenoverleg, Festivalcoalitie

5.3 DUURZAAMHEID

Ambitie voor 2024 was om een flinke stap te zetten op het gebied van duurzaamheid. Mede naar aanleiding van de duurzame deal die Rotterdam Festivals heeft gemaakt met een aantal partners heeft Circusstad haar eigen festival onder de loep genomen en een nul meeting gedaan met behulp van de milieu barometer. Daarnaast is Circusstad actief workshops en lezingen gaan bijwonen die gaan over dit vraagstuk en de mogelijke oplossingen die er voor festivals zijn. Er werd ingezet op vier onderwerpen:

Communicatie en bewustwording. Bijvoorbeeld door bezoekers te stimuleren met het OV te komen, meer onderzoek naar gebruikte vervoermiddelen. Ook werd samenwerking gezocht met CIRKL Festival in Leuven om samen een Amerikaans gezelschap naar Europa te halen, zodat de vlucht niet voor één maar voor twee speelreeksen werd gemaakt. Er werd een green rider opgesteld die gedeeld werd met alle medewerkers, leveranciers en artiesten om de aanpak te delen en draagvlak te creëren.

Energietransitie. Circusstad gebruikt geen aggregaten, maar aanwezige vaste stroompunten. Op het terrein wordt alleen LED verlichting gebruikt. Daarnaast zijn alle (productionele) leveranciers op de tentenleverancier na, lokale partners en komen ze uit de directe omgeving van Rotterdam. Dit scheelt al enorm in transport.



Circulair. Een statiegeld systeem werd ingevoerd waardoor we geen gebruik hoeven te maken van plastic bekers of disposables. Medewerkers en artiesten werden gevraagd een eigen koffiemok mee te nemen. Om deze te kunnen spoelen werd een klein spoelstation met warm water gemaakt. Voor de festivalaankleding wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van restmaterialen, nieuwe uitingen dragen geen datum en gaan meerdere edities mee. In plaats van met vuilbakken werd één centraal inzamelpunt gecreëerd: **Circ Circulair**.

Gezonde leefomgeving Een grote stap werd gezet door als festival geheel vegetarisch te worden, zowel in publiekscatering als voor de crew en artiesten.

Publiek en medewerkers reageerden zeer positief op de nieuwe maatregelen en nam zaken als het werken met statiegeld, de verplichte eigen koffiemok (voor crew) als vanzelfsprekend aan. Slechts één bezoeker vond het jammer dat het gala-diner ook vegetarisch was en koos er uiteindelijk voor om elders te eten. De nieuwe aanpak leverde ook een schoner terrein en minder afval op: er werd maar liefst 2300 liter minder publieksafval geproduceerd, een fantastisch resultaat.

5.4 SWOT / RISICO ANALYSE

Sterk

- Onderscheidend festival rond jonge, artistiek interessante kunstvorm
- Positie als voorloper bij de ontwikkeling van circus in Nederland
- Beleving festival met vermaak, verdieping en zelf doen
- Laagdrempeligheid en sociale impact
- Groeiende belangstelling, diversiteit, veelzijdig internationaal (kwaliteit)
- Samenwerking met vele partners en netwerken in binnen- en buitenland
- Rotterdamse, stedelijke basis

Zwak

- Achterhaald imago van circus vertraagt verbreding van het publieksbereik (maar niet de groei)
- Sponsoring is nog weinig ontwikkeld binnen de organisatie.
- Nu het festival groeit in omvang is het eigen vermogen relatief klein in relatie tot het financiële risico.

Kans

- Groot potentieel publiek onder bestaande én nieuwe doelgroepen
- Nu het festival vast onderdeel uitmaakt van de nationale structuur, kan ook op het nationale (media)toneel meer positie worden opgebouwd
- Goed momentum: Circus zit in de lift
- Nieuwe generatie makers staat op; het productiehuis van Circusstad levert een wezenlijke bijdrage aan de talentketen.
- Social Circus - inspelen op uitdagingen van de stad en maatschappij voor zaken als: activatie, participatie, sociale cohesie, kansengelijkheid.

Bedreiging

- De beschikbaarheid van goede festivallocaties staat onder druk. Het wordt steeds moeilijker om geschikte binnen en buitenlocaties te vinden. Het betrekken van meer locaties (Hubs) bij het festival kan helpen dit te ondervangen en de impact op heel de stad te vergroten.
- Als festival dat deels in de openlucht plaats vindt is het kwetsbaar voor weersomstandigheden.
- De aanvraagdruk op overheden en fondsen neemt sterkt toe; het is niet meer vanzelfsprekend dat de activiteiten -ondanks hun grote waardering- voldoende steun zullen krijgen.
- Lager dan beoogde subsidietoekenningen voor de periode 2025-2028 door de Gemeente Rotterdam en het Fonds Podiumkunsten. Ondanks waardering en lovende woorden moet het festival komende jaren met een smaller financieel fundament opereren.

Veiligheid

Het nemen van risico is eigen aan het circus; een belangrijk deel van de zeggingskracht komt voort uit de spanning die het gevaar van de acts met zich meebrengt. In workshops en bij amateurprojecten ligt deze verantwoordelijkheid bij de docent en de organisatie. De stichting is verantwoordelijk voor een veilige omgeving. Daarom wordt uitsluitend met professionele producenten en gecertificeerde riggers (voor installaties luchtwerk) gewerkt. Dit garandeert een professionele omgeving. Toch zijn aan de uitoefening van diverse circusdisciplines risico's verbonden.

Ter afdekking van deze risico's heeft de stichting een aantal verzekeringen afgesloten:

- Bestuurdersaansprakelijkheid
- Aansprakelijkheid bedrijven (inclusief het geven van circus workshops en cursussen)
- Evenementenverzekering (af te sluiten per festivaleditie)

H6. FINANCIËN

6.1 TOELICHTING OP KOSTEN EN INKOMSTEN

Het jaar 2024 is uiteindelijk gerealiseerd met een budget van € 975.664,- met positief eindresultaat van € 5.461,-. De kostenstijging ten opzichte van het GO-moment in januari (€ 73.578,-) zaten met name in de realisatie van de activiteiten rond de Tour de Femmes -die buiten het festival plaats vonden, en de steun van Performing Arts Fun NL voor de hotelovernachtingen en hospitality van de Dutch Circus Showcase, die eerder geen onderdeel uitmaakte van de begroting. Daarnaast hadden we te kampen met een stijging van productiekosten en personeelskosten. Het budget kwam tot stand dankzij de steun van een breed palet aan stakeholders: publiek, partners, sponsors, overheden en fondsen.

Publiek. De ambitie was om zowel meer betalend publiek te trekken, door een kleine prijsverhoging op de voorstellingen door te voeren en zo de eigen inkomsten te verstevigen. Echter, het betalende bereik bleef iets achter bij topeditie 2023, wat we wijten aan een combinatie van slecht weer, een minder onmiskenbaar familieprogramma in de Chapiteau tent en sterk geconcentreerde campagneperiode, waardoor niet alle verhalen online even goed uit de verf waren gekomen. Dankzij de prijsverhoging en een zeer goed lopend Circusstad Gala, stegen desondanks de publieksinkomsten naar € 137.739,-.

Partners en sponsors

Alle founding partners dragen bij aan de programmering van het festival, met de theaters worden kosten en baten van de hoofdvoorstellingen 50/50 gedeeld. Aanvullend stelt Luxor Theater grotendeels het nieuwe Luxor Theater om niet beschikbaar voor Circusstad Gala. Daarnaast waren deze editie meer locatiepartners dan ooit betrokken. Partners als De Doelen, Laurenskerk en het Maritiem Museum Rotterdam werken actief mee aan het festival en stellen hun locaties gratis beschikbaar. Tot slot zijn er inkomsten van programmering die wij bij anderen verzorgen, zowel binnen als buiten het festival, zoals bij de RET, i Feel Good Festival, Volkstheater, Huilige Huisjes Festival en Tour de Femmes. In totaal vielen deze bijdragen zelf hoger uit dan beoogd, met in totaal een opbrengst van € 42.838,-.

Overheden

Circusstad Festival ontvangt structurele subsidie 2021 – 2024 van zowel de gemeente Rotterdam als het Fonds Podiumkunsten. Voor editie 2024 bedroegen deze samen € 502.671,-. Aanvullend werden aanvragen gedaan voor internationalisering, duurzaamheid en stadsprogrammering en was er een speciale samenwerking met FPK/ Performing Arts Fund NL voor de Dutch Circus Showcase. Ook waren we verheugd met de hernieuwde samenwerking met het Fonds voor Cultuurparticipatie, specifiek voor het co-creatie project BuitenGewoon. Via deze aanvullende regelingen werd een budget gerealiseerd van € 84.024,-.

Fondsen

Grote dank zijn wij verschuldigd aan de vele fondsen die -vaak al jarenlang- het festival steunen met hun gulle bijdragen. Steeds vaker committeren fondsen zich aan een specifiek onderdeel, zoals talentontwikkeling, innovatie, social circus, het ouderenprogramma of educatie. Wij waren verheugd met de nieuwe samenwerking met de ELJA Foundation die zich specifiek aan het jongerenprogramma verbond. In totaal droegen fondsen een bedrag bij van € 197.927,-. Deze steun is evenzeer gewaardeerd als onmisbaar voor de realisatie van alle ambities. Hartelijk dank aan allen die hieraan bijdroegen.

6.2 FINANCIËEL RESULTAAT

Resultaat

Het balanstotaal eind 2024 is:	€ 156.875,-
Het eigen vermogen op 31 dec	€ 47.892,-
De resultaatrekening	€ 975.664,- met een exploitatieresultaat van € 5.461,-.

Dit is toegevoegd aan de weerbaarheidsreserve. Daarmee is het bestuur tevreden over het financiële resultaat.

Eigen vermogen

Gestreefd wordt naar een eigen vermogen dat de helft van het financiële risico afdekt dat de Stichting Rotterdam Circusstad op de publieksinkomsten neemt. Gebaseerd op de meerjarenbegroting is dat € 53.000,-. Mede onder invloed geslaagde kaartverkoop en inkomsten uit gastoptredens is in 2024 sprake van een positief eindresultaat en kan de algemene reserve worden aangevuld tot € 47.892,-.

Vooruit ontvangen subsidie

Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft een bijdrage toegekend aan het twee jaar lopende project Buitengewoon van € 60.000,-. Een bedrag van €14.173,- is besteed in 2024. Het resterende bedrag is geboekt als vooruit ontvangen subsidie voor de uitvoering van Buitengewoon in 2025.

Liquiditeit

Aansluitend bij het financiële ritme van uitbetalingen van fondsen en de eigen inkomsten wordt een financiële planning gemaakt. De stichting ervaarde in 2024 geen uitdagingen op dit vlak.

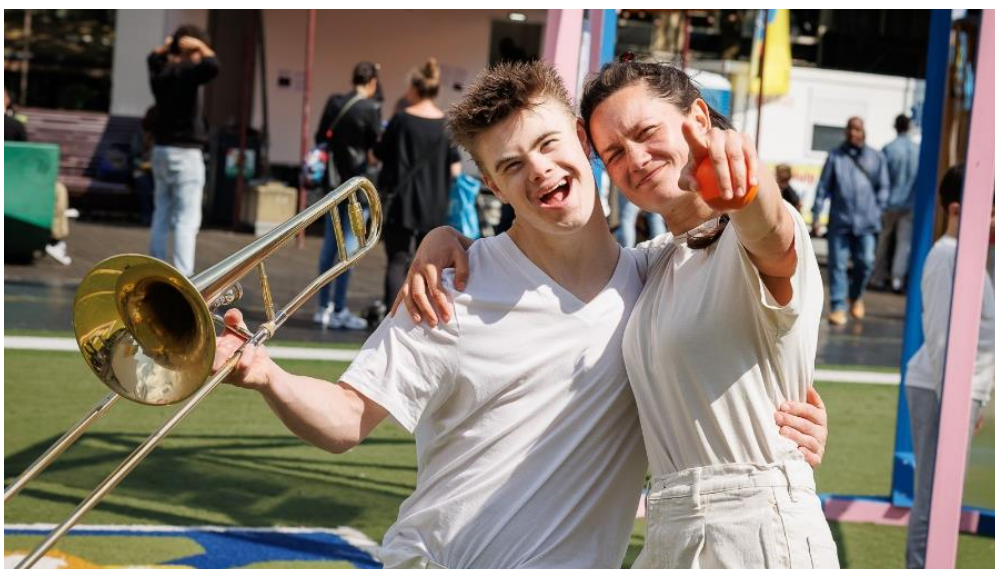
Solvabiliteit

De stichting heeft geen schulden. Om het financiële risico te beheersen worden geen uitgaven gedaan, zonder dat er zicht is op de dekking ervan. Hierom wordt per editie een go/no go moment georganiseerd waarbij op basis van de begroting, de beschikbare middelen en verwachte inkomsten een definitieve werkbegroting wordt vastgesteld.

De solvabiliteit (Eigen vermogen / Totale vermogen x 100%) is met 30,5% acceptabel. Doordat enkele fondsen in 2024 bijdragen hebben overgemaakt, die pas worden aangewend voor het festival in 2025 is het het vreemd vermogen op 31 december relatief hoog, wat drukt op het percentage. Dit levert geen risico's op voor de bedrijfsvoering. De stichting kan te allen tijde aan haar verplichtingen voldoen. Tevens zijn alle openstaande crediteuren per 4 februari 2025 voldaan.

6.3 ACCOUNTANT

Per editie vindt een evaluatie en afrekening plaats met financiers en partners. Daarnaast wordt jaarlijks na afronding van het boekjaar een financieel jaarverslag met balans en jaarrekening opgemaakt door de boekhouder die gecontroleerd wordt door een accountant. Sinds 2017 wordt hiervoor samengewerkt met Abel Accountants uit Den Bosch. Na evaluatie van de samenwerking in 2020 heeft het bestuur ervoor gekozen deze samenwerking te verlengen voor de periode 2021-2024. Bij het financieel jaarverslag 2024 is een verklaring opgesteld, specifiek voor de afrekening met het Fonds Podiumkunsten. De afrekening van de gemeentelijke subsidie verloopt via Rotterdam Festivals.



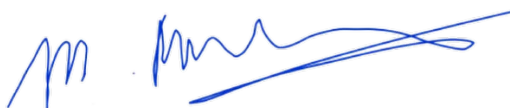
H7. ONDERTEKENING

ALDUS VASTGESTELD DOOR HET BESTUUR VAN STICHTING ROTTERDAM CIRCUSSTAD

TE ROTTERDAM 4 FEBRUARI 2025



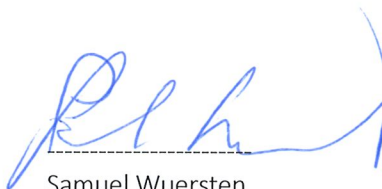
Jeffrey van Meerkerk
Voorzitter



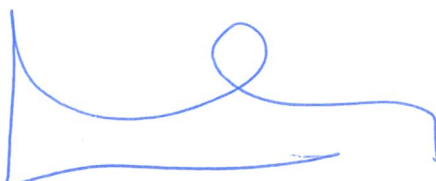
Maria Berkenveld
Penningmeester



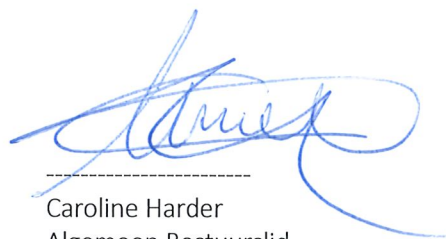
Marlin Huygens
Secretaris



Samuel Wuersten
Algemeen Bestuurslid



Marc van Kaam
Algemeen Bestuurslid
Luxor Theater



Caroline Harder
Algemeen Bestuurslid
Codarts

Matthijs van Muijen
Algemeen Bestuurslid
Circus Rotjeknor



Herman van Karnebeek
Algemeen Bestuurslid
Theater Rotterdam



BIJLAGEN

B1. FPK MODEL III PRESTATIES

Editie	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Plan 2021 - 2024
CIRCUSSTAD FESTIVAL				
Duur in dagen	5	5	5	5
Circusstad Festival: activiteiten kernprogrammering	145	146	137	145
International State of the Art	65	49	44	27
Nederlands werk en jonge makers	24	34	36	68
Nieuwe makers - stadsparade	49	55	46	50
Muziek	7	8	11	
Waarvan betaald	57	58	59	70
Waarvan gratis	88	88	78	75
Circusstad Festival: overige activiteiten	62	61	61	41
Optredens Amateurs en studenten	15	14	11	24
Inloop workshops Rotjeknor & Ell Circo D'ell fuego	5	10	5	5
Workshops jongste makers / kabaal	9	3		
Betaalde Workshops	22	20	32	25
Verdiepende randprogrammering (showcase, nagesprekken)	11	14	13	11
TOTAAL ACTIVITEITEN CIRCUSSTAD FESTIVAL	207	207	198	186
BEREIK FESTIVAL				
Bezoeken kernprogrammering Festival	25.875	30.923	26.349	28.959
Bezoeken overige activiteiten Festival	4.698	6.845	5.978	5287
Totaal bezoekers festival	30.573	37.768	32.327	34.246
Waarvan betalend	8.788	9.099	7.363	10.246
Waarvan gratis	21.785	28.669	24.964	23.750
Tijd voor Max (gemiddeld aantal kijkers)	287.000			
Totaal bereik TV*	287.000	2.762.400		
* Bron: kijkonderzoek.nl				
OVERIGE ACTIVITEITEN	2024	2023	2022	
Professionele presentaties buiten het festival	34	12	12	0
Great Catch Tournee	20			
Professionele voorstellingen divers	14	12	12	0
Waarvan betaald (recettes via partners)	26	4	4	
Waarvan gratis	7	8	5	
Overige activiteiten buiten het festival	22	23	7	0
Workshops Circunstruction - Artistiek	17	8		
Workshops Circunstruction - Zakelijk	5	15	7	
Totaal activiteiten buiten het festival	56	35	19	0
BEREIK OVERIGE ACTIVITEITEN				
Bezoeken professioneel programma buiten festival	6.491	1.063	1.747	1.754
Bezoeken overig programma buiten festival	60	0	0	
Totaal bezoekers Overig	6551	1063	1747	1754
Totaal generaal - aantal activiteiten	263	242	217	186
Totaal generaal - bereik	37.124	38.831	34.074	36.000
Waarvan betalend	11.759	9.703	8.085	10.246
Waarvan gratis	25.305	29.128	25.989	23.750
Aantal (co-)producties	13	8	9	
Circusstad Gala	1			
Eclectic Collective - Now What?	1			
Ralph Ollinger- Pierre Roman and the White Whale	1			
Liza van Brakel - Buitengewoon	1			
Daniel Simu - Acrobat	1			
Jam Shenanigans - Shenanigans	1			
Hanna de Vletter - Duif	1			
Circ'Olé	1			
Circunstruction	3			
Kabaal	1			
Dutch Circus Showcase	1			

B2. FPK MODEL IV SPEELLIJST

Gezelschap	Titel voorstelling	Duur	# keer	Bezoek Betaald	Bezoek gratis
PROFESSIONEEL / KERNPROGRAMMA CIRCUSSTAD FESTIVAL					
Alex Conradi	Table Act / Circusstad Gala Diner	60	1	78	
Aloft (VS)	Brave Space	60	9	803	
Cavolo Nero	Concert	45	1		500
Chica Chica	Concert	75	1		50
Circa (AUS)	Humans 2.0	90	2	994	
Circ'Olé (INT)	Circ'Olé	30	14	1689	
Circumstances (BE/NL)	Glorious Bodies	60	2	300	
Codarts C3 (NL)	C3 Groupshow: NOMAD	60	2	265	
Collectief Explosief	Concert	60	1		220
Compagnia Baccala (S)	Pss Pss	60	2	562	
Compagnie Modo Grosso (BE)	Tout Rien	60	2	130	
Daniel Simu (NL)	Acrobot	30	2	176	
Diana Salles (BRA)	DELUSIONAL "I killed a man"	60	2	227	
Divers DJ's	Silent Disco	120	1		125
Diverse Artiesten (INT)	Circusstad Gala 2024	150	1	1091	
DJ	Optreden	105	1		30
Duo No Nonsense	Oh No!	30	1		220
Duo No Nonsense	Finding Tomorrow	30	3		1125
Eclectic Collective	What Now?	30	15		3835
Hanna de Vletter	Duif	60	1	100	
Jam. Shenanigans (Be/Nl)	Shenanigans	60	2	253	
Jimmy Gonzalez	Surprise act	15	1		100
Kathrin Wagner (D)	I Was Told	60	2	104	
Kino Teatre	Panorama Kino (3 x)	20	15		1297
Les Colporteurs (fr)	Méandres	60	3	285	
Liza van Brakel	Buiten gewoon	15	2		417
Liza van Brakel	Galop	45	2		855
Luise Hoffmann (NL) Circunstruction	What I think, they think	30	2	115	
Marius Cavin	Rudolph's time to shine	30	8		1828
Marjella	Show + workshop	30	1		200
Melody Nolan	Place Make 1	15	6		480
Modo Grosso	Entre cordes	30	3		675
Panama Pictures	The Weight of Water	60	3	485	850
Pantao	Windpferde	90	1		546
Ralph Öllinger	Pierre Roman	90	1		546
Ralph Öllinger	Pierre Roman and the whale on the	30	10		465
Rang Pang Circus	MikMak	30	4		896
Rum for breakfast	Concert	45	2		500
Sanne + Wietske	De verboden kist	45	1		450
SenCirk (SEN)	Ancrage	60	2	247	
Shu Takada	surprise act	15	1		350
Simon Ossoinak (NL) (Circunstruction)	The Odd Ones	60	1	149	
Still Hungry (Dld)	Raven	60	2	384	
Tall Tales	Square 2	60	5		412
Subtotaal			145	8.437	16.971
OVERIGE ACTIVITEITEN CIRCUSSTAD FESTIVAL					
Optredens Amateurs en studenten			15		2870
Circus Jungle	Inloop workshop	360	5		1495
Circus Rotjeknor	Workshops betaald	60	20	201	
KABAAL	Internationale uitwisseling		6	42	
Jongste Makers	Workshop Jeugdcircus	120	3		57
Prof workshops			2	4	
Verdiepende randprogrammering	Divers	30-60	11	104	392
Subtotaal			62	351	4.814
TOTAAL FESTIVAL			207	8.788	21.785
ACTIVITEITEN BUITEN CIRCUSSTAD FESTIVAL					
Great Catch		70	20	2506	
Professionele voorstellingen divers		60	14	465	3520
Workshops Circunstruction		60	22	60	
TOTAAL ACTIVITEITEN BUITEN FESTIVAL			56	3.031	3.520
TOTAAL 2024			263	11.819	25.305
Totaal bezoek betaald	11.819				
Totaal bezoek gratis	25.305				
Totaal bezoek	37.124				

B3 FPK MODEL VERANTWOORDING CODES

FONDS PODIUMKUNSTEN: Model verantwoording Codes			
	Code Diversiteit en Inclusie	Code Cultural Governance	Code Fair Practice
Startpositie	Het beleid voor diversiteit is erop gericht om met het brede pallet verschijningsvormen van circus een zo breed mogelijk publiek aan te spreken. Qua publiekssamenstelling is dat reeds behoorlijk goed, in het eigen team is ruimte voor meer diversiteit in culturele achtergrond. Verdeling in leeftijd en geslacht is goed.	Code volledig doorgevoerd.	Sinds 2021 zijn alle overeenkomsten met artiesten en medewerkers fair pay. Contracten worden opgesteld na check met de CAO toneel en dans en gecorrigeerd voor ZZP-tarief.
Doelstelling 2024	Stadsparade en Stadsparade Senior continueren om iedereen in Rotterdam te kunnen betrekken. Nieuwe pilot voor co-creatie project met mensen met een verstandelijke beperking opzetten. Blijvende aandacht voor laagdrempeligheid, toegankelijkheid en gastvrijheid.	Code blijven handhaven. Nieuw bestuurslid vanuit Theater Rotterdam installeren. Vernieuwde jaarkalender governance doorvoeren en evalueren.	Aandacht met team voor andere onderwerpen uit de code zoals duurzame omgang met personeel, ontwikkelmogelijkheden. Gedagscode Integriteit opstellen en invoeren in overeenkomsten met personeel, artiesten en partners. Aandacht voor Fair Practice in de ketens realiseren.
Activiteiten	De stadsparade is in brede opzet uitgebreid en betrok vele soorten publieken en locaties. De Pilot voor cocreatie Buitengewoon heeft met succes plaatsgevonden. In de productie is extra aandacht geweest voor toegankelijkheid en gastvrijheid en de communicatie hierover. De nieuwe website voldoet aan de hoogste toegankelijkheids eisen.	Per kwartaal zijn de acties die de code voorschrijft uitgevoerd. In maart is het bestuurlid namens Theater Rotterdam aangetreden. In september heeft het bestuur een zelfevaluatie uitgevoerd, waaruit geen bijzonderheden naar voren kwamen.	De gedragscode integriteit is opgesteld en wordt structureel gedeeld met medewerkers, artiesten en leveranciers. Er is een festivalrider waarin we artiesten, medewerkers en leveranciers vragen mee te werken aan een zo duurzaam mogelijk festival (o.a. door met het OV te reizen) Naast de interne is ook een externe vertrouwenspersoon aangewezen en gecommuniceerd.
Eindstand	Er zijn goede stappen gezet in zowel programma, als publieksbereik en personeel.	Code volledig doorgevoerd.	Alle overeenkomsten voldoen aan de voorwaarden voor fair pay. Gedragscode en festivalrider zijn ingevoerd. Duurzaamheidslag in productie is gemaakt.
Doelstelling 2025	Buitengewoon continueren en uitbreiden. Voorbereidingen treffen voor een tweede cocreatie project vanaf 2026. Stagiair betrekken. Ondanks kleiner budget beleid voor diversiteit en inclusie doorzetten. Aandacht voor diversiteit bij invullen verwachte bestuursvacatures in 2025.	Code blijven handhaven.	Ondanks sterke inflatie fair pay voor zowel artiesten, dagmedewerkers en kernorganisatie handhaven. Doorzetten inspanningen m.b.t.integriteit en duurzaamheid. Verkennen of ontwikkeltraject in samenwerking met andere festivals mogelijk is.

B4 WNT VERANTWOORDING 2024

NT-verantwoording 2024 Stichting Rotterdam Circusstad

De WNT is van toepassing op Stichting Rotterdam Circusstad. Het voor Stichting Rotterdam Circusstad toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,- (Algemeen Bezoldigingsmaximum)².

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	Dirk Evers	Menno van Dyke
Functiegegevens⁵	Zakelijk Leider	Artistiek Leider
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2024	1-1-2024 t/m 31-12-2024	1-1-2024 t/m 31-12-2024
Omvang dienstverband (in fte) ⁷	0,6	0,6
Dienstbetrekking? ⁸	Nee	Nee
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 223.000 * 0,6 * 365/365 = € 139.800,-	€ 223.000 * 0,6 * 365/365 = € 139.800,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023¹⁴		
bedragen x € 1	Dirk Evers	Menno van Dyke
Functiegegevens⁵	Zakelijk Leider	Artistiek Leider
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,6	0,6
Dienstbetrekking? ⁸	Nee	Nee
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 223.000 * 0,6 * 365/365 = € 133.800,-	€ 223.000 * 0,6 * 365/365 = € 133.800,-
Bezoldiging	€ 54.000,-	€ 47.000,-

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Jeffrey van Meerkerk	Voorzitter
Marlin Huygens	Secretaris
Maria Berkenveld	Penningmeester
Samuel Wuersten	Algemeen Bestuurslid
Marc van Kaam	Algemeen Bestuurslid
Caroline Harder	Algemeen Bestuurslid
Matthijs van Muijen	Algemeen Bestuurslid
Herman van Karnebeek	Algemeen Bestuurslid per 26 maart 2024



Panama Pictures – The weight of water

B5 OVERZICHT PERSUITINGEN

Voor de volledige artikelen zie: [Pers – Circusstad Festival](#)

Vooraf		
De Piste	maandblad	Circusstad Gala niet te missen
De Piste	maandblad	Glorious Bodies van Piet van Dyke trek volle zalen
Circusmagazine	Belgisch maandblad	Lucho Smit & Menno van Dyke: 'Mensen samenbrengen, dat is onze job 7 pagina's
Radio Rijnmond	lokale radio	Lunchbreak met Menno van Dyke over Circusstad Festival
Radio Rijnmond	lokale radio	Menno van Dyke met update over aanstaand Circusstad Festival
Circusweb	website	Circusstad Gala is terug! Nationaal feest oop internationaal niveau
Circusweb	website	Vijf sterren voor Glorious Bodies
De Havenloods	lokaal weekblad	Stadsparade van start bij OBS 't Landje
De Havenloods	lokaal weekblad	Leerlingen van OBS Pluspunt genieten van modern circus van Stadsparade
Uitagenda Rotterdam	lokaal maandblad	Circusstad Gala is terug in het Nieuwe Luxor theater
Kidsagenda Theater Rotterdam	lokaal maandblad	Circusstad Festival wo 1 - zo 5 mei
Circuspunt	nieuwsbrief	Programma Circusstad is online!
De Havenloods	lokaal weekblad	Ruime meerderheid artiesten op Circusstad Festival is vrouw
De Havenloods	lokaal weekblad	Robot vervangt echte acrobaten tijdens Circusstad Festival, ander ariesten dreigen met staking
De Havenloods	lokaal weekblad	Lachten, gieren, brullen... dit waren de 1 april-grappen van 2024
Circusweb	website	Staking Circusstad-artiesten vanwege robot?
Open Rotterdam	lokale tv	Deze Circusrobot is een acrobaat dankzij Daniël
Uitagenda Rotterdam	lokaal maandblad	Circusstad Festival neemt een aanloop naar de Tour de France Femmes
De Havenloods	lokaal weekblad	Circusstad Festival met veel vrouwelijke artiesten opent op 1 mei rond Schouwburgplein
Arts Talk Magaznie	maandblad	Circusstad Festival 8 pagina's
Circusweb	website	Circusstad Festival barst los! (en Circusweb is er deze week volop bij)
Rotterdam centrum	nieuwsbrief	Krachtig vrouwencircus, bezoek Circusstad Festival 2024 in Rotterdam
Uitagenda Rotterdam	lokaal maandblad	Tees Wiggers over duurzaam Circusstad Festival
Rotterdam vandaag & morgen	website	11e editie Circusstad Festival in teken van krachtig vrouwencircus
Theaterfestivalinfo	website	Circusstad Festival is vijf dagen spectaculaire voorstellingen
Schouwburgplein Rotterdam	website	Circusstad Festival
de Doelen	website	Circusstad: PlaceMake - Melody Nolan & Omer van Soldt
Laurenskerk	website	Méandres' door Les Colporteurs
Theater Rotterdam	website	Circusstad Festival 2024
Uitzinnig	website	Circusstad Festival in Rotterdam
DagJeweg	website	De meest getalenteerde circusartiesten ter wereld komen naar Rotterdam
Watteadoenin	website	Circusstad Festival 2024 vanaf woensdag 01 mei
Lekkermerkkelijk	website	Circusstad Festival
lamexpat	website	Circusstad Festival
Dagblad 010	website	Grootste circusfestival in Rotterdam woensdag van start
BN de Stem	dagblad	s Werelds beste artiesten zijn op weg naar Rotterdam voor het grootste circusfestival van Nederland
AD	dagblad	Circusstad Festival vol toppers
Tijdens		
de Volkskrant	dagblad	Ongelooflijk indrukwekkend hee circusgezelschap Circa het gehele luchtruim bezet VIER STERREN
NRC	dagblad	De nieuwe mensensoort is sterk en elastisch, toon Circa in 'Humans 2.0'
De Telegraaf	dagblad	Lachen tot je buikpijn krijgt in Rotterdam
de Volkskrant	dagblad	De kunst van de clown 'Ik heb decennia gebouwd aan mijn clownspersonage'
NRC	dagblad	Pss Pss' gaat over het diepe verlangen niet alleen gelaten te worden
Tijd voor Max	tv	Interview Dirk Evers & Daniël Simu + robotact
de Volkskrant	dagblad	De circussolo van Diana Salles is aangrijpend door de intensiteit waarmee de prachtige transvrouw haar binnenste naar buiten keert
Mezza	weekblad DPG o.a. zaterdag AD	Hoelahoepen. Festival Circusstad
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	De verbluffende acrobatische stunts van Circa zijn ook nog eens enorm muzikaal
Circusweb	website	Vijf sterren voor 'Humans 2.0' van circusgezelschap Circa (Circusstad festival 2024)
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Als acrobaten moeders worden
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Hooi komt tot leven in Senegal
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Touw als een origineel jongleurs-attribut
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Perfect uitgebalanceerd circusmoment
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Mooi onderzoek naar een dier en een mens
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Gedeelde dans gebaseerd op verschillen
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Speelse objectmanipulatie zuigt je mee in het gat tussen waarneming en werkelijkheid
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Elke stap op het strakgespannen koord, elke trilling, draagt bij aan live-gemaakte compositie
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Bij Aloft sta je zomaar in een circustent die je net daarvoor zelf hebt gebouwd
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Diana Salles deelt met circusmiddelen een kwetsbaar proces
Theaterkrant	website tweemaandelijks print	Vrouwen zijn nog altijd sterk ondervertegenwoordigd op circusfestivals
Achteraf		
De Havenloods	lokaal weekblad	Circusstad Festival tevreden over de editie van 2024
De Piste	maandblad	Een circusavontuur op topniveau. Weergaloos Circusstad Gala
De Piste	maandblad	Duo Baccalà: hartverwarmend
De Piste	maandblad	Circusstad Festival Rotterdam in tenten, zalen en op pleinen. Voor ieder wat wils
Circusweb	website	Dossier: Circusstad Festival 2024
Circusweb	website	Geen zwakke schakel tussen traditionele en hedendaagse circusrijkdom van 'Circusstad Gala'
Circusweb	website	Verrassende robot en klagende moeders: 2 tot 5 sterren-recensies van Circusstad Festival
Circusweb	website	Stille clowns en clowns die vlammen! Recensie van het onderddel humor bij Circusstad Festival 2024
Circusweb	website	Verslag 'I was told' van Kathrin Wagner - Circusstad Festival 2024
Circusweb	website	Verslag van 'Circ Olé' - Circusstad Festival 2024
Circusweb	website	Recensie Diana Salles met 'Delusional, I killed a man' (Circusstad Festival 2024)
Circusweb	website	VIJF STERREN voor 'Humans 2.0' van circusgezelschap Circa (Circusstad Festival 2024)
Verwacht		
Circus Zeitung	maandblad Duitsland	
Juggling magazien	maandblad Italië	

Balans Stichting Rotterdam Circusstad per 31 december 2024

Activa	31 december 2024	31 december 2023
<u>Vlottende activa</u>		
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	€ 41.913	€ 20.971
Nog te ontvangen posten	€ 10.175	€ 80.068
Overlopende activa	€ 18.885	€ 5.111
	<u>€ 70.973</u>	<u>€ 106.151</u>
 Liquide middelen	 <u>€ 85.902</u>	 <u>€ 53.268</u>
 Totaal activa	 <u>€ 156.875</u>	 <u>€ 159.419</u>

Passiva	31 december 2024	31 december 2023
<u>Eigen vermogen</u>		
Stichtingskapitaal	€ 47.892	€ 42.431
Bestemmingsreserves	€ -	€ -
	<u>€ 47.892</u>	<u>€ 42.431</u>
 <u>Kortlopende schulden en overlopende passiva</u>		
Crediteuren	€ 4.588	€ 15.011
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ -	€ -
Overige schulden en overlopende passiva	€ 104.395	€ 101.976
	<u>€ 108.983</u>	<u>€ 116.987</u>
 Totaal passiva	 <u>€ 156.875</u>	 <u>€ 159.419</u>

Vastgesteld door de Stichting Rotterdam Circusstad
d.d.

Het bestuur

Rekening van baten en lasten over 2024

Omschrijving	Jaarrekening 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
<u>Baten</u>			
Publieksinkomsten/recettes	116.946	130.353	90.457
Sponsorinkomsten	1.902	12.500	2.500
Overige inkomsten	71.256	50.438	63.971
Subtotaal directe opbrengsten	190.104	193.291	156.928
Indirecte opbrengsten:	0	0	0
Bijdragen uit private middelen	198.865	180.000	229.750
Subtotaal eigen inkomsten	388.969	373.291	386.678
Meerjarige subsidie FPK	210.841	194.193	194.193
Meerjarige subsidie Provincie			
Subsidie gemeenten	299.000	277.900	277.900
Subsidies en bijdragen publieke middelen	76.854	45.000	43.481
Subtotaal subsidies en Bijdragen	586.695	517.093	515.574
Overige / Vrijval reservering			
Totaal baten	975.664	890.384	902.253
<u>Lasten</u>			
Beheerslasten personeel	65.626	65.750	76.126
Beheerslasten materieel	13.775	15.000	18.729
Subtotaal beheerslasten	79.401	80.750	94.855
Activiteitslasten personeel	462.314	432.700	436.762
Activiteitslasten materieel	428.564	376.935	402.116
Subtotaal activiteitslasten	890.878	809.635	838.878
Totaal lasten	970.279	890.385	933.733
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	5.385	-1	-31.481
Saldo rentebaten/-lasten	76	0	2.204
Exploitatieresultaat	5.461	-1	-29.276
Vrijval bestemmingsreserve			32.500
Genormaliseerd resultaat	5.461		3.224